

— R ý m a ř o v s k ý —
horizont

Měsíčník regionu Rýmařovska

číslo 04/2023

vyšlo 28. 4. 2023

cena 20 Kč

**Náměstí Míru se zaplnilo
při oslavách Velikonoc**

**Město slavnostně přivítalo nové
rýmařovské občánky**

ročník XXV.

**Teplárna rozjela provoz
na alternativní palivo**

**Přijďte na besedu o změnách
v odpadovém hospodářství města**

**Děti z rybářského kroužku uklízely
kolem rýmařovských rybníků**

Vítání občánků 16. dubna 2023

Zleva: Štěpán Juřena, Tereza Hudáčková, Lukáš Novotný, Kristián Sobolčiak, Malia Pechová, Klára Bartková, Zuzana Konečná, Michal Chaloupka, Žofie Lesáková

Diakonie
Českobratrské církve evangelické

Rýmařov

Naše středisko již 30 let poskytuje kvalitní sociální a další služby široké škále potřebných lidí, a stalo se tak důležitou součástí života obyvatel Rýmařovska. Společně s vámi bychom si chtěli pod záštitou města Rýmařov tuto skutečnost připomenout, a srdečně vás proto zveme na oslavu

30. výročí založení

Diakonie ČCE – střediska v Rýmařově

pátek 26. 5. 2023

kaple V Lipkách

10:00 ekumenická bohoslužba — bude sloužit děkan ŘKF Rýmařov Mgr. ICLic. František Zehnal, Th.D. a farář ČCE Olomouc Mgr. Jan Lukáš, vystoupí pěvecký sbor BERNARDINI pod vedením Bernardiny Meroďové. Po bohoslužbě proběhne prohlídka kaple V Lipkách komentovaná děkanem ŘKF Rýmařov.

náměstí Míru

14:00 – 15:30 Městský dechový orchestr Bruntál

pod vedením Mgr. Petra Brady

15:30 – 16:00 taneční skupina God Whisper

pod vedením Dominika Molíka

17:00 – 20:00 Crazy dogs

famósní orkester

Občerstvení za příznivé ceny

VSTUPNÉ ZDARMA

Velikonoce v Rýmařově obrazem

Farmářský a řemeslný trh nabídl pestrou škálu výrobků a pochutin

Největší zájem budily ovečky z Nedělní školy řemesel ve Stránském

Pro děti byl nachystán výtvarný workshop...

...a pletení velikonoční pomlázky pod vedením manželů Křenkových

SVČ Rýmařov připravilo vycházkovou hru Jak šlo vejce na vandr

Vystoupení veselých klaunek Oliny a Jožiny bavilo děti i dospělé

Předávání cen jednomu z vítězů soutěže o nejhezčí pomlázku

Odpolední program zakončila cimbálová muzika Réva

V tomto čísle najdete

Aktuálně z města

Oslavy Velikonoc na náměstí Míru se vydařily	str. 5
Rýmařovská teplárna rozjela provoz na alternativní palivo.....	str. 5
Uklidíte s námi Rýmařov.....	str. 6
Pobočka pošty v Janovicích bude v polovině roku uzavřena.....	str. 6
Z domova je vyhnala válka, našli azyl na Rýmařovsku	str. 6
Přijďte na besedu o změnách v odpadovém hospodářství	str. 7
Stav kriminality a veřejného pořádku ve městě.....	str. 7

Užitečná informace

Oprava železničního přejezdu v Dětríchově nad Bystřicí	str. 8
Nová zelená úsporám Light	str. 8

Zdravotnictví

Klienti Sociální služby Podhorská si užili Velikonoce duchovně i tvůrčí činností.....	str. 9
---	--------

Školství

Rýmařovské gymnázium hostilo turnaj v basketbale	str. 10
Po covidové pauze pokračujeme s dárcovstvím krve	str. 10
Rýmařov divadelní aneb Deset představení ve dvou dnech	str. 11

Středisko volného času

Senioři, nezůstávejte sedět doma!.....	str. 16
--	---------

Městské muzeum a Galerie Octopus

Letní sezóna znovu začíná	str. 20
Matěj Matela o zapomenutých osobnostech předválečných Jeseníků	str. 20
Sochy pro Rýmařov od Lubomíra Dostála	str. 21
Panelová výstava (nejen) o krásách Jeseníků na rýmařovském náměstí	str. 22
Československá pozemková reforma a její dopad na velkostatek Janovice	str. 22

Městská knihovna

Čtenářská výzva	
Amie Kaufman & Jay Kristoff: Aurora povstává.....	str. 26
Zaniklá osada Morgenland ožívá v novém románu.....	str. 26
Andersenská noc v knihovně	str. 27

Organizace a spolky

Děti z rybářského kroužku uklízely kolem rybníků.....	str. 28
Diakonie ČCE – středisko v Rýmařově zve na oslavy 30. výročí	str. 29
JES ART – umělecký festival pod širým nebem.....	str. 29

Zámek Janovice

Harrachové – vznešenost zavazuje (recenze knihy)	str. 30
--	---------

Z historie

Středověké děti a pověry	
7. Stavební obětiny a jiné pověry středověkých Rýmařovanů.....	str. 33

Sport

Mistrovství republiky a medaile všech barev	str. 36
Závody koloběžek pro „hobíky i profíky“	str. 37
Jiskra porazila Bílovec, na rezervy druholigových však nestačila	str. 38

Autoři fotografií na titulní straně: Hlavní foto – Lenka Romaňáková, archiv firmy Teplá Rýmařov, Zdeněk Tkadlecěk, redakce

Aktuálně z města

Oslavy Velikonoc na náměstí Míru se vydařily

Velikonoce jsou jedním z nejdůležitějších svátků pro křesťany, kteří oslavují zmrtvýchvstání Ježíše Krista. Zároveň jsou spojeny s lidovými tradicemi a vítáním jara. Na Zelený čtvrtek se oslavy Velikonoc odehrávaly i na rýmařovském náměstí Míru.

O originální výzdobu náměstí se postaraly zejména rýmařovské děti. Stromy ozdobila barevná vajíčka vyrobená žáky Základní školy Rýmařov, Jelínkova 1. Návštěvníci obdivovali dekoraci na kašně, za níž vděčíme pracovníkům Městských služeb Rýmařov a žákům výtvarného oboru ZUŠ Rýmařov pod vedením Šárky Lupečkové. Na pódiu a přilehlých stanech byly vystaveny obrázky dětí z místních mateřských škol.

Již od ranních hodin se konaly farmářské a řemeslné trhy, které návštěvníkům nabízely pochutiny všeho druhu a tradiční výrobky. Ve stánku manželů Křenkových z Nedělní školy řemesel ve Stránském si děti mohly vyrobit ovečku z pravé vlny nebo si uplést velikonoční pomlázku z proutí. Největšímu zájmu se ovšem těšily ovce s jehňátky, které byly neustále v obležení návštěvníků.

Středisko volného času Rýmařov připravilo procházkovou hru Jak šlo vejce na vandr. Účastníci obdrželi potřebné instrukce v informačním centru a pak už jen stačilo vydat se podle mapy a splnit úkoly na osmi stanovištích. Na konci na úspěšné řešitele čekala sladká odměna.

Odpolední program zahájil starosta Luděk Šimko s místostarostkou Lenkou Vavříčkovou, kteří popřáli všem krásné a poklidné Velikonoce. O zábavu se postaraly klaunky Olina a Jožina. Jejich hravé interaktivní představení vtáhlo všechny děti natolik, že hodina zábavy utekla jako mávnutím kouzelného proutku. A že se při něm nasmáli nejen děti, ale i dospělí!

Následovalo losování výherců soutěže o nejkrásnější pomlázku, u které mimo zástupců vedení města asistovaly i obě klaunky. Přes jeden nevydařený pokus se nakonec podařilo rozdat sladké výhry třem šťastlivcům. Velikonoční program završilo vystoupení cimbálové muziky Réva z Otrokovic, která zahrála lidové písně i moderní skladby.

Naše díky patří všem, kteří se na pořádání akce podíleli – Středisku volného času Rýmařov, Městskému muzeu Rýmařov, ZUŠ Rýmařov, ZŠ Rýmařov, Jelínkova 1, Mateřské škole Rýmařov a také Městským službám Rýmařov. Návštěvníkům děkujeme za hojnou účast i pozitivní zpětnou vazbu, která nás velmi těší.

Srdečně tímto zveme na Den města, který se uskuteční v pátek 23. června na náměstí Míru.

*Text a foto: Jana Hrbáčová
tisková mluvčí MěÚ Rýmařov*

Rýmařovská teplárna rozjela provoz na alternativní palivo

Město Rýmařov schválilo v srpnu 2022 investici společnosti Teplá Rýmařov, s. r. o., která spočívá v rozšíření palivové základny na centrální teplárně v Rýmařově. Cílem bylo zajistit zvýšení bezpečnosti dodávek tepla i v případě potenciálního nedostatku zemního plynu a zároveň využít ekonomicky výhodnější alternativní palivo v případě vysokých cen zemního plynu v budoucnosti.

Předmětem realizace investiční akce je úprava dvou ze tří stávajících plynových kotlů tak, aby umožňovaly kromě zemního plynu i spalování extra lehkého topného oleje (ELTO). Konkrétně byly objednány dva nové kombinované hořáky, tři venkovní ocelové nádrže (každá o objemu 40 m³), stáček místo na manipulační ploše, bezodtoková jímka, denní nádrž (o objemu 1 m³), rozvody od nádrží po nové hořáky a další komponenty do cirkulačního okruhu ELTO. Ještě před instalací nové technologie byly provedeny stavební práce – základy pro nádrže a ma-

nipulační plocha.

Vzhledem k dlouhým dodacím lhůtám byly všechny komponenty dodány až letos v únoru, kdy proběhla i první dodávka ELTO. Spuštění nové technologie se uskutečnilo 22. března 2023, provoz zatím probíhá bez větších problémů.

Z ekonomického porovnání spalování zemního plynu a ELTO nám v tuto chvíli vychází výhodněji spalování ELTO – v případě, že budou ceny oleje na stejné úrovni jako u první dodávky, bude jeho využití po celý rok 2023 ekonomicky výhodnější.

Při spuštění nové technologie bylo provede-

no měření emisí a porovnání s emisními limity dle zákona o ochraně ovzduší – spalování ELTO splňuje všechny zákonné parametry, naměřené hodnoty jsou výrazně pod specifickými emisními limity.

*Text a foto: Tomáš Köhler
Teplo Rýmařov, s. r. o.*

Uklid'te s námi Rýmařov

Město Rýmařov se zapojí do dobrovolnické úklidové akce Uklid'me Česko, která probíhá na území celé České republiky a jejímž cílem je uklidit nepořádek a nelegální černé skládky.

Hlavním jarním úklidovým dnem této akce byla sobota 1. dubna. Vzhledem ke klimatickým podmínkám Rýmařova se organizátoři v našem městě rozhodli pro pozdější termín, a sice sobotu 29. dubna. Dobrovolníci se sejdou v 9 hodin na náměstí Míru před radnicí. Připraveny budou pevné pytle na odpad a rukavice. Svoz sesbíraného

odpadu následně zajistí Městské služby Rýmařov.

Pojďme společně přiložit ruku k dílu a vyčistit naše město od nepořádku. Pokud se nemůžete přímo účastnit naší akce, využijte chvilku času na úklid svého okolí. Treba jen zvednete plechovku nebo igelitový pytlík povalující se po zemi. Všechno se počítá! Děkujeme. Pozvánku a více informací najdete na straně 41.

*Jana Hrbáčová
tisková mluvčí MěÚ Rýmařov*

Pobočka pošty v Janovicích bude v polovině roku uzavřena

Česká pošta, s. p., oznámila vedení města, že v souvislosti se změnami parametrů Českého telekomunikačního úřadu, které upravují dostupnost poštovních služeb v České republice, plánuje uzavřít pobočku v Janovicích.

Za posledních pět let se zájem o základní poštovní služby na pobočkách snížil o 40 % a Český telekomunikační úřad na základě toho přehodnotil kritéria, podle kterých je určována hustota pošt na území České republiky. Místo dosavadní docházkové vzdálenosti dvou kilometrů k nejbližší pobočce v obcích s počtem obyvatel nad 2 500 se tato vzdálenost zvyšuje na tři kilometry. Z toho vyplývá, že z 3 200 pošt povinných podle zákona bude nově potřeba 2 900. Česká pošta

si vzhledem ke své ekonomické kondici nemůže dovolit provozovat pobočky, které nejsou podle zákona povinné. Od 1. července proto trvale a bez náhrady uzavře 300 pošt.

Posledním dnem, kdy bude janovická pošta otevřena pro veřejnost, bude pátek 30. června, a to z provozních důvodů pouze jednu hodinu. Rýmařovská pobočka pak zajistí dostatečnou kapacitu pro obsluhu všech klientů a vedení České pošty, s. p., věří, že budoucí nastavení poštovních služeb v našem městě bude fungovat tak, aby nedošlo ke snížení klientského standardu.

Zdroj: www.rymarov.cz

Z domova je vyhnala válka, našli azyl na Rýmařovsku

Loni na konci února rozpoutalo Rusko vojenský konflikt na Ukrajině. Ta se tehdy bránila a brání se dodnes. Více než rok válečného stavu za sebou v této zemi zanechal zničené lidské osudy a zdevastovaná města. Občané Ukrajiny našli nové domovy v různých koutech světa, i na Rýmařovsku.

Město Rýmařov, místní firmy, občané a mnoho dalších se před rokem zapojili do pomoci ukrajinským občanům téměř okamžitě. Obrovská vlna solidarity pomohla s ubytováním více než stovky lidí, pro které byl odjezd z jejich země často psychicky i fyzicky náročný. Adaptace na místní podmínky nebyla pro všechny lehká, přestože pro ně bylo vytvořeno potřebné zázemí. Shodnou se ale na tom, jak je pro ně důležité, že jsou oni a jejich děti v bezpečí.

V současné době je dle informací Městského úřadu Rýmařov ubytováno na Rýmařovsku 75 ukrajinských občanů postižených ozbrojeným konfliktem. Číslo není konečné, další mohou bydlet ve sdílených

domácnostech apod. Do bývalého internátu školy Prima na Sokolovské ulici před rokem dorazilo 40 žen s dětmi, v současnosti je jich tam 20. Správce budovy Pavel Nehera byl od začátku rodinám velmi nápomocen. Učí rovněž ukrajinské děti češtinu na rýmařovské základní škole. O situaci, která panuje mezi ubytovanými, říká: „Stále se moc bojím o své blízké a stýská se jim. Pokud vím, tak se všichni chtějí vrátit, bojím se ale ruských raket. Životním podmínkám v Rýmařově se přizpůsobili, největší problémy jim však dělají různé administrativní úkony. Děti navštěvují kroužky a dospělí zase kurz českého jazyka. Téměř všechny matky pracují, kromě dvou s malými dětmi a dvou babiček. Hodně jim záleží na názoru Čechů na Ukrajince. Na podzim jsme měli posezení u ohně. Společně jsme strávili Štědrý večer, zpívali jsme koledy a seznámili se navzájem se zvyky našich národů.“

Děti po nějaké době začaly navštěvovat i základní školu. „V průběhu roku se k docházce na naši školu přihlásilo 43 žáků od 1. do 9. ročníku. Z tohoto počtu v průběhu loňského jara nastoupilo 26 dětí. Zbývající buď využili možnosti se 90 dnů do školy nepřihlásit a pak k nám nastoupili v září 2022, případně na naši školu přestoupili. V září 2022 jsme ke studiu mimo jiné přijímali dvě žákyně do 1. ročníku,“ popsala situaci na Základní škole Rýmařov, Jelínkova 1, zástupkyně ředitele Kateřina Pallová. I zde je situace po roce už jiná. „Třináct žáků z celkového počtu 43 se dle čestného písemného prohlášení rodičů vrátilo na Ukrajinu, jeden žák se vrátil dočasně z důvodu konání závěrečných zkoušek. Čtyři žáci přestoupili na jinou školu – základní či

střední,“ dodala Kateřina Pallová. Základní škola a její žáci se do pomoci uprchlým dětem i rodičům zapojili v řadě směrů, jedním z nich je adaptace na kolektiv. Zástupkyně ředitele vysvětluje, jak probíhá: „Pro ukrajinské žáky máme v rozvrhu zařazeny speciální hodiny výuky českého jazyka. Většina dětí má zájem se začlenit, naučit se náš jazyk a jsou v tom rodiči podporováni. Účastní se pravidelně školní výuky, ale i aktivit pořádaných školou, což posiluje vazby mezi českými a ukrajinskými dětmi.“

Od 1. dubna 2023 platí novela zákona, tzv. Lex Ukrajina. Některé důležité úpravy však budou platit až od 1. července 2023. Zásadní změnou je, že ubytování se poskytuje bezplatně nejvýše po dobu 150 dní ode dne udělení dočasné ochrany. Osobě, která dovršila k 31. březnu 2023 nebo po dobu následujících 90 dní dobu 150 dní bezplatného ubytování, se poskytuje nouzové ubytování a související služby pro osoby s udělenou dočasnou ochranou bezplatně do 30. června 2023. Tato doba se nevztahuje na tzv. zranitelné osoby, což jsou osoby do 18 let a nad 65 let věku, jedna osoba pečující o dítě do šesti let věku, osoby invalidní nebo držitelé průkazu osvědčujícího zdravotní postižení (včetně osob o ně pečujících) a těhotné. Informace k pobytovým záležitostem spojeným s dočasnou ochranou naleznete na webových stránkách Ministerstva vnitra ČR prod.frs.gov.cz/docasna-ochrana. Informace k poskytování humanitárních dávek a další pomoci jsou na webu Ministerstva práce a sociálních věcí ČR www.mpsv.cz/pomoc-ukrajine.

Text a foto: JS

Přijďte na besedu o změnách v odpadovém hospodářství

Přijďte diskutovat o tom, jak se bude nakládat s odpadem v Rýmařově. Jak snížit jeho množství, jak třídit, jak získat nádoby na papír a plast do domácností? Srdečně vás zveme na společné setkání, kde vás seznámíme s novým systémem fungování odpadového hospodářství.

Jaké změny v systému svozu odpadu město připravilo? Proč se pro změny rozhodlo? Jaký je současný stav a co zlepšit? Odpovědi na tyto a další otázky spojené se změnami v odpadovém hospodářství našeho města se dozvíte už **23. května 2023 v 17:00 ve Středisku volného**

času, Okružní 10, Rýmařov.

Společně s odborníky ze společnosti JRK Česká republika vás detailně seznámíme s významem změn, které už máme za sebou, a také s tím, co nás ještě čeká. Na vaše dotazy budou odpovídat zástupci města a firmy JRK Česká republika. Každý účastník besedy dostane malé překvapení. Těšíme se na vás. Pozvánku na besedu najdete na straně 42.

JS

Stav kriminality a veřejného pořádku ve městě

Rýmařov je ve srovnání s jinými považován za bezpečné město. To však neznamená, že v některých lokalitách nedochází ke zvýšenému ohrožení či pocitu nejistoty. Udržování veřejného pořádku na ulicích, veřejných prostranstvích, dohled nad dodržováním stanovených pravidel a předcházení rizikovým situacím patří k prioritám spolupráce městské a státní policie.

Následující řádky předkládají informace o bezpečnostní situaci v Rýmařově na základě zpráv o činnosti městské i státní policie za rok 2022.

Činnost obvodního oddělení Policie ČR Rýmařov v roce 2022

V roce 2022 došlo ve srovnání s lety 2020 a 2021 k nárůstu celkové

kriminality, kdy se trestná činnost vrátila na úroveň doby předcovidové. Na obvodním oddělení Rýmařov (OOP) bylo evidováno:

Rok 2022	212 trestných činů
Rok 2021	179 trestných činů
Rok 2020	190 trestných činů
Rok 2019	247 trestných činů

V roce 2022 došlo oproti předchozímu roku k nárůstu kriminality o přibližně 18,4 %. Z celkového počtu 212 trestných činů jich bylo 129 objasněno, objasněnost tedy činí 60,85 %.

Stav kriminality a veřejného pořádku

V Rýmařově a jeho částech bylo prověřováno celkem 145 trestných činů. Z toho v Rýmařově došlo ke 126 trestným činům, v Janovicích k pěti, v místní části Edrovice k žádnému, v Ondřejově k jednomu, v Jamartících také k jednomu, v Harrachově ke čtyřem a ve Stránském k osmi. Došlo ke čtyřem úmrtím osob za podezřelých okolností, prověřováním jejich příčin však nebyl zjištěn podíl druhé osoby.

Z nejzávažnějších trestných činů šlo čtyřikrát o nebezpečné vyhrožování, jednou o pohlavní zneužívání, šestkrát o ublížení na zdraví, 11 případů výtržnictví, 12 krádeží, 13 podvodů a 32 případů ohrožení pod vlivem návykové látky.

Přestupky

Na území města bylo zjištěno celkem 847 přestupků. Na úseku bezpečnosti silničního provozu bylo zjištěno 596 přestupků, z toho v příkazním řízení na místě bylo řešeno 541 přestupků. Celkem bylo v přestupkovém řízení řešeno 17 případů řízení pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek. Došlo ke 128 přestupkům na úseku veřejného pořádku a občanského soužití a k 88 přestupkům proti majetku. Za loňský rok vypuklo na území města pět požárů, které prošetřovala Policie ČR.

Bezpečnostně rizikové lokality v Rýmařově

Z hlediska kriminality jsou ve městě nejzatíženější tyto lokality:

- náměstí Míru a náměstí Svobody (výtržnictví, přestupky v dopravě, delikty pod vlivem alkoholu, násilná trestná činnost),
- autobusové nádraží – Okružní ulice (násilnosti v době odjezdu školáků do okolních obcí po ukončení výuky, výtržnictví návštěvníků pohostinství na autobusovém nádraží a krádeže),
- park s herními prvky mezi ulicemi Horní a Příkopy (násilná a majetková trestná činnost, porušování zákazu požívání alkoholu na místech, kde se schází mládež),
- prodejna Lidl – Okružní ulice (krádeže zboží).

Činnost Městské policie Rýmařov za rok 2022

Od září 2021 došlo k navýšení počtu strážníků na tři osoby, které slouží ve směnném provozu.

Kromě zajišťování veřejného pořádku musí plnit městští policisté řadu dalších úkolů. Mezi nejdůležitější patří šetření pro odbory městského úřadu, odchyt volně pobíhajících zvířat a jejich převoz do útulku, doručování problémových osob, plnění úkolů ve smluvních obcích atd.

Rozbor přestupků

Městská policie Rýmařov v roce 2022 odhalila a vyřešila celkem 200 přestupků, z toho bylo 64 případů řešeno v blokovém řízení a zbylých 136 případů policisté vyřešili domluvou. Šlo o přestupky v dopravě, placení parkovného, znečištění veřejného prostranství a volné pobíhání psů.

Odchyt zvířat

V roce 2022 provedla Městská policie Rýmařov odchyt devíti psů. V převážné většině se podařilo zjistit majitele a psi byli po uložení sankce vráceni.

Město Rýmařov má uzavřenu smlouvu s psím útulkem Slezské Pavlovice, kam městská policie převáží odchycené psy v případě, že nena-lezne vlastníka a psa se nepodaří umístit do náhradní péče.

Počet odchycených psů v letech 2013–2022

2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
40	44	46	42	40	31	29	28	8	9

Parkovací automat na náměstí Míru

Městská policie zabezpečuje provoz parkovacího automatu, technický servis a odvod vybraných peněz. Za rok 2022 bylo za prodej parkovacích lístků vybráno 120 554 Kč a za prodej šesti parkovacích karet 10 500 Kč. Celkový výnos parkovacího automatu od doby jeho zprovoznění v červenci 2004 tak činí 3 107 156 Kč.

Parkovací automat je aktuálně v poruše – je poškozená integrovaná tiskárna. Parkovací lístek tedy lze zakoupit, ale vytištěný text je nečitelný. Oprava není vzhledem k jeho stáří rentabilní. Město nyní zjišťuje možnosti pořízení nového stroje s lepšími technickými parametry, např. s možností bezkontaktní úhrady.

Monitorovací systém

Městský kamerový systém zahrnuje celkem 24 kamer, z toho šest otočných. V roce 2022 bylo na kamerách zaznamenáno 29 přestupkových jednání, z toho převážnou část činily dopravní přestupky. V osmi případech systém posloužil k dohledání uplynulé události, například ujetí od místa nehody nebo poškození majetku města.

JS

Zdroj: materiály z rady města

Užitečná informace

Hřiště v Edrovicích je dočasně uzavřeno

Víceúčelové hřiště u rybníka v Edrovicích je z důvodu havarijního stavu povrchu v současné době mimo provoz. Předpokládaný termín otevření po renovaci povrchu je v červnu 2023.

Oprava železničního přejezdu v Dětrichově nad Bystřicí

V termínu 7.–17. května 2023 bude prováděna oprava železničního přejezdu na silnici II/440 v Dětrichově nad Bystřicí. Úsek bude v daném termínu pro veškerý provoz zcela uzavřen. Objízdna trasa je stanovena v souběhu s objízdnu trasou rekonstrukce mostu přes řeku Moravici v Břidličné. Vedena je po silnici II/440 přes Ryžoviště,

Vajglov a Albrechtice u Rýmařova, po silnici II/445 přes Rýmařov, Jamartice, Velkou Štáhlí, Břidličnou a Valšov a dále po silnici I/45 přes Lomnici a Dětrichov nad Bystřicí.

Jana Hrbáčová
tisková mluvčí MěÚ Rýmařov

Nová zelená úsporám Light

Nová zelená úsporám Light pro nízkopříjmové domácnosti je dotace, kterou poskytuje Státní fond životního prostředí na podporu úspor energie v rodinných domech. Tato dotace může být využita na opatření, jako je zateplení fasády, střechy, stropu pod půdou a podlahy na zemi nebo nad nevytápěným suterénem, stejně jako na výměnu oken a vchodových

dveří do vytápěného prostoru. Maximální celková výše podpory pro realizaci těchto opatření je omezena na 150 000 Kč.

Na Rýmařovsku bylo ke dni 19. 4. 2023 podáno 90 žádostí o dotaci Nová zelená úsporám Light. Největší zájem se týká výměny oken a vchodových dveří. Na Rýmařovsku v rámci podaných žádostí rea-

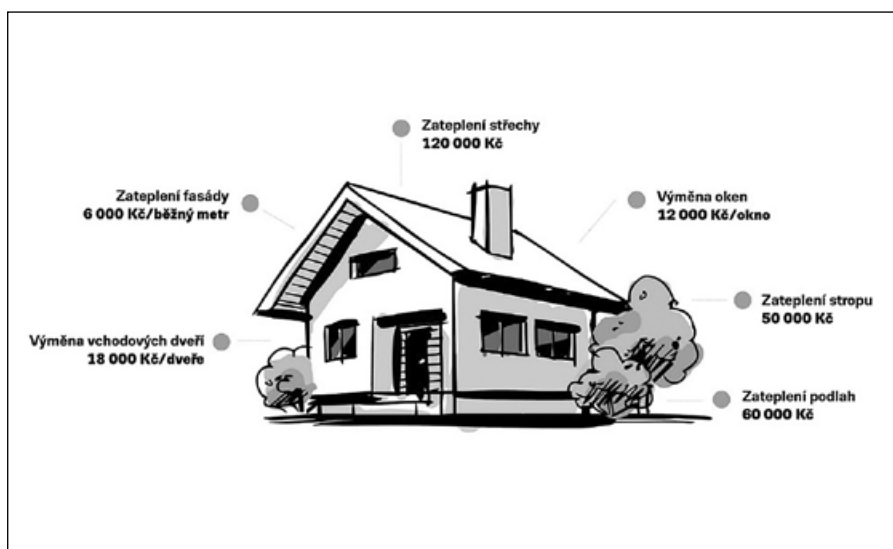

nová
zelená
úsporám
light

lizují majitelé opatření na zateplení v hodnotě 9 307 000 Kč.

Nová zelená úsporám Light má pokračování. Etapa úspěšného programu pro nízko-příjmové domácnosti získá další 3 miliardy korun z Modernizačního fondu a nabídne kromě podpory zateplení i možnost čerpat dotační podporu na instalaci systému ohřevu teplé vody pomocí sluneční energie. Dotace na pořízení termického nebo fotovoltaického systému na ohřev vody je 90 000 Kč (pořízení a instalace systému). O dotaci si budou moci požádat i ti, kteří již finanční prostředky z NZÚ Light čerpali, a stejně jako v pilotní výzvě budou moci dotaci čerpat zálohově.

Nová etapa NZÚ Light plynule naváže na tu stávající. Příjem žádostí v první výzvě bude ukončen k 30. dubnu a hned 2. května se otevře příjem žádostí podle nových pravidel. Všechny parametry z první výzvy zůstávají stejné, v nové fázi programu bude stávající nabídka rozšířena o možnost čerpat prostředky na pořízení solárních systémů ohřevu vody. Zde, na rozdíl od zateplení, které je možné realizovat i svépomocí, musí montáž

systemu provést odborně způsobilá osoba, držící oprávnění podle zákona 406/2000 Sb., o hospodaření energií.

Nadále pokračuje bezplatná poradenská činnost, kterou poskytují manažeři MAS Rýmařovsko, o. p. s., pro oblast Rýmařovska na adrese náměstí Míru 2 (vedle pošty v 1. patře, telefon 554 254 308 nebo 554 254 309). Pomáháme zájemcům získávat informace

o možnostech dotací a bezproblémově projít celým procesem od podání žádosti až po doložení realizace.

Michaela Rechtorik
manažer MAS Rýmařovsko, o. p. s.

Rýmařovsko
Místní Akční Skupina

Zdravotnictví

Klienti Sociální služby Podhorská si užili Velikonoce duchovně i tvůrčí činností

Velikonoční svátky slavili klienti Sociální služby Podhorská v Rýmařově tradičně tvořením a bohoslužbou. Velikonoce jsou svátkem duchovním, který oslavuje zmrtnýchvstání Ježíše Krista, v mnoha rodinách se však dodržuje jejich tradiční lidové pojetí. Kraslice, zajičci, kuřátka a další tematická výzdoba krášlí nejednu domácnost. Jinak tomu nebylo ani v prostorách Sociální služby Podhorská, kterou provozuje Nemocnice AGEL Podhorská v Rýmařově.

„Velikonoce jsou pro nás také svátky jara, a tak tvoříme a připravujeme nejen výzdobu velikonoční. Společné prostory, ale i pokoje klientů zdobí vázy s jarními kočičkami, výrobky z přírodnin, kraslice nebo jinak zdobená a malovaná vajíčka. Velikonoční přípravy a tvoření probíhají v rámci ergoterapeutických činností v nové nácvikové místnosti, která je od svého otevření klienty využívána každý den. Klienti společně s pracovníky tvořili velikonoční přání, kterým obdarovali

Klienti Sociální služby Podhorská na bohoslužbě

Farářka Československé církve husitské Miroslava Běhalová během bohoslužby v Sociální službě Podhorská

svoje blízké,“ sděluje vedoucí pracovnice Sociální služby Podhorská Bc. Miroslava Hořínková.

Klienti oceňují také novou posilu týmu Sociální služby Podhorská, kterou je aktivizační pracovník Mgr. Michal Půda. Ten pro klienty během velikonočních příprav připravil řadu přednášek a zajímavých povídaní spojených právě s Velikonoce, tradicemi a příchodem jara. Jako předchozí roky i letos do velikonočně laděných prostor sociální služby zavítala farářka Československé církve husitské Mgr. Miroslava Běhalová, která vedla pro klienty a pracovníky sociální služby velikonoční bohoslužbu. Po ní pronesla duchovní proslov k vigílii (slavnosti vzkříšení). Následovalo vyprávění o křesťanském pohle-

du na Velikonoce v podání Mgr. Půdy. Během společného setkání se klienti mohli občerstvit bohatým pohoštěním, které přichystali s pomocí pracovníků sociální služby.

„Dobrosrdečná a empatická paní farářka s námi spolupracuje již pátým rokem. Klienti ji mají rádi a její vlídné slovo si mohou vyslechnout nejen při společných bohoslužbách, ale také při jejich pravidelných návštěvách v Sociální službě Podhorská. Zde se setkává s našimi klienty při společných setkáních i individuálně podle jejich přání.

Paní farářka naslouchá a přátelsky rozmlouvá s každým, kdo má o tuto duchovní službu zájem. Takováto forma pomoci má na zdraví a psychickou pohodu klientů obrovsky pozitivní vliv. My jsme velmi rádi, že jsme s paní farářkou navázali tak úzkou a milou spolupráci, a vždy ji u nás na sociální službě v Rýmařově rádi přivítáme,“ doplňuje na závěr Bc. Hořínková.

*Text a foto: Radka Miloševská
tisková mluvčí AGEL, a. s.*

Školství

Rýmařovské gymnázium hostilo turnaj v basketbale

Dne 28. března se v tělocvičně rýmařovského gymnázia konal turnaj v basketbalu. Zúčastnily se ho čtyři týmy. Kromě českých studentů z Gymnázia a SOŠ Rýmařov, Gymnázia Bruntál a SZTŠ a VOŠ Opava se zapojilo také polské gymnázium z Ozimku.

Všechny zápasy byly napínavé a vyrovnané, ale nejzajímavější bylo sledovat různorodost týmů z jednotlivých škol. Každý tým odehrál tři zápasy po čtyřikrát šesti minutách. Přestože byly zápasy vyčerpávající, dali do nich sportovci všechno.

Pořadí týmů na konci turnaje:

1. místo Gymnázium a SOŠ Rýmařov
2. místo SZTŠ a VOŠ Opava
3. místo Gymnasium Ozimek
4. místo Gymnázium Bruntál

Naši sportovci s obrovskou radostí převzali ceny a my jim moc děkujeme za reprezentaci. Doufáme, že se všichni bavili, děkujeme městu Rýmařov za poskytnutí dotace a těšíme se na další společná utkání.

*Text a foto: Poppy Lambelin
žákyně Gymnázia a SOŠ Rýmařov*

Po covidové pauze pokračujeme s dárcovstvím krve

Studenti Gymnázia a Střední odborné školy Rýmařov zareagovali na celorepublikový nedostatek krve a rozhodli se rozšířit řady dobrovolných dárců.

Třetí březnovou středu se vydali pod vedením Bronislava Koňárika, pedagoga a dárcе krve v jedné osobě, na bruntálskou transfúzní stanicí. Brzy ráno se studenti gymnázia i oborů masér sportovní a rekon-

diční, opravář zemědělských strojů a kuchař-číšník postupně dostavili do čekárny transfúzní stanice.

I když někteří neprošli přísnými kritérii pro darování krve, je třeba ocenit jejich zájem a chuť pomoci. Z celkového počtu 32 studentů jich nakonec polovina krev darovala. Kristýna Brabecová, jedna z prvodárkyň, studentka oboru kuchař-číšník, se podělila o své dojmy: „Přišla jsem, abych mohla darovat krev a pomoci tak lidem. Prostě udělat dobrý skutek. Darovat chodí i sestra, tak jsem využila toho, že jsme šli hromadně se školou. Chtěla jsem také zkusit, jaké to je. Napřed jsem se trochu bála, ale nakonec to bylo všechno dobré. Sestřičky byly milé a všechno vysvětlily.“

„Děkujeme všem, kteří sebrali odvahu a přišli darovat. Stále hledáme nové dárce krve a všechny zájemce o dárcovství vždy s úsměvem přivítáme,“ dodala Petra Balogová, vedoucí sestra AGEL Transfúzní služby v Bruntále.

S vedením transfúzní služby jsme naplánovali další dárcovskou akci našich studentů na začátek nového školního roku.

Bronislav Koňářik

Gymnázium a SOŠ Rýmařov

Foto: AGEL Transfúzní služby, a. s.

Rýmařov divadelní aneb Deset představení ve dvou dnech

O posledním březnovém víkendu se v Městském divadle Rýmařov konala soutěžní přehlídka žáků literárně-dramatických oborů ZUŠ Moravskoslezského kraje v kolektivní dramatické tvorbě. Do Rýmařova po čtyřech letech opět zavítalo přes 80 natěšených mladých divadelníků se svými pedagogy, aby společně sdíleli lásku k divadlu. Přijeli se podílet o představení, která vznikla na hodinách dramatické tvorby, nejen sami mezi sebou, ale i s místním publikem. V mnoha případech šlo o premiérové uvedení.

Programová skladba přehlídky byla opravdu pestrá. Diváci měli možnost zhlédnout řeckou báj o Théseovi, středověkou rytířskou baladu *O Aucassinovi a Nicolettě*, *Duhovou pohádku*, baladický příběh *Havrane z kamene*, novodobé pověsti a zkačky *Tři-nic*, inspiraci knižní předlohou *Motýlek a kšandy*, téměř hororový příběh *Sredni Vaštar*, dramatické knihy *Muž jménem Ove* nebo autorskou tvorbu žáků, jakou bylo představení *Generace Z* či hra *Nevina*.

Protože šlo o přehlídku soutěžní a bylo nut-

no vybrat jednoho vítěze, který bude náš kraj začátkem června reprezentovat v národním kole v Mostě, zasedla v publiku odborná porota ve složení: Marek Hlavica – prorektor pro tvůrčí činnosti na brněnské Janáčkově akademii muzických umění, scenárista a dramaturg; Milan Cimerák – herec ostravské Komorní scény Aréna, divadelní teoretik, ale i bývalý žák literárně-dramatického oboru ZUŠ; a jako pedagogické zastoupení jiného kraje vedoucí jihomoravské sekce literárně-dramatického oboru Michaela Pál ze ZUŠ Boskovic. Tajemníkem poroty byla spoluorganizátorka přehlídky Markéta Jurošková Bezručová ze ZUŠ Krnov, vedoucí sekce literárně-dramatického oboru Moravskoslezského kraje.

Organizace přehlídky se skvěle ujala ZUŠ Rýmařov v čele se Silvií Jablončíkovou, které pomoc nabídli její kolegové i žáci a stejně naladění aktivní lidé. Vznikl tak úžasný tým obětavých dobrovolníků, kteří přehlídce fandí a jsou rádi, že se něco podobného v Rýmařově děje. Společnými silami a s obrov-

ským nasazením vytvořili potřebné zázemí. Hrál se v městském divadle, účastníci byli ubytováni na internátě Gymnázia a Střední odborné školy Rýmařov a v Hotelu Slunce, stravování bylo zajištěno v jídelně Gymnázia a SOŠ Rýmařov.

Kdo nikdy nic podobného nepořádal, netuší, co vše to obnášelo! Sluší se proto poděkovat všem, kteří se na přehlídce podíleli a odvedli kus práce či sponzorsky zaštitili její průběh. Jmenovitě to bylo město Rýmařov, Turistické známky, MAS Rýmařovsko, Městské muzeum Rýmařov, Městské divadlo Rýmařov, Sdružení obcí Rýmařovska, ZUŠ Rýmařov, Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Děkujeme a vážíme si podpory, účastníci si pobyt v Rýmařově moc užili i díky nim.

A protože šlo také o divadelní klání, prozradíme závěrem, jak dopadlo. Absolutním vítězem se stalo Bodivadlo – ZUŠ Bohumín se svou autorskou inscenací *Generace Z*. Zlaté pásmo dále získala ZUŠ Třinec s představením *Sredni Vaštar (Léčba neklidem)*, ZUŠ Třinec za *Tři-nic* a ZUŠ Karviná za dramatické *Muže jménem Ove*. Stříbrná pásma byla udělena ZUŠ Hlučín za představení *Motýlek*

a kšandy, ZUŠ Rýmařov za *Duhové pohádky – Jak se slunko nudilo*, ZUŠ Frenštát pod Radhoštěm za baladu *O Aucassinovi a Nicolettě*, ZUŠ Klimkovice za báji *Théseus*, ZUŠ Frýdlant nad Ostravicí a jejich poetický příběh *Havrane z kamene* a ZUŠ Opava za autorský příběh *Nevina*. Porota také udělila dvě zvláštní ocenění za ztvárnění postav, a to Beátě Danuši Brenkusové za *Slunko* a Hedvice Trubačové za postavu vypravěče a Bouře.

Celá přehlídka se nesla ve velmi přátelské atmosféře, a přestože se počasí ve městě pod horami tvářilo nevyzpytatelně, na tvářích účastníků hrál úsměv, spokojenost a nakonec vykouklo i to sluníčko.

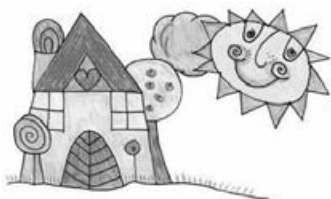
Markéta J. Bezručová a Silvie Jablončíková

Foto: archiv ZUŠ Rýmařov

Matejská škola Velká Štáble,

příspěvková organizace

pořádá zápis do matejské školy
od 2. května do 16. května 2023

K zápisu si přineste:

vyplněnou žádost o přijetí, rodný list dítěte
a občanský průkaz.

Žádost o přijetí si můžete vyzvednout v MŠ
od 20.4.2023 (6.30 - 16.00).

email: ms.velkastable@seznam.cz

tel.: 775 286 087

17. - 18. 5. 2023

Sběr starého papíru

7:00 – 7:45 hod.

15:00 – 17:00 hod.

Místa sběru: ZŠ – Jelínkova

Kvalita sběrového papíru:

noviny, letáky, časopisy, knihy bez tuhé vazby, knihy s měkkou vazbou, použitý kancelářský papír, tiskopisy, použité sešity, staré písemky.

Sběr nesmí obsahovat:

fólie, jiné plasty, kovové součásti (např. kovové zakladače v šanonech), role (tzv. dutinky).

Karton bereme jen

18. 5. 2023

po 16.00 hodině!!!!

Balíčky či krabice do hmotnosti 10 kg, doma zvažené.

ZÁPIS DO MŠ STARÁ VES

pro kolní rok 2023/2024 se uskuteční od 2. května do 12. května 2023

Den otevřených dveří od 2. 5.–5. 5. 2023 (od 14.30 – do 16 hodin) + vyzvednutí žádostí

Podání žádostí : od 9. 5.–12. 5. 2023

Nezapomeňte s sebou: občanský průkaz zákonného zástupce, rodný list dítěte

www.zsmsstaraves.cz tel.: 597 457 758, 605 427 344

Středisko volného času

NABÍDKA LETNÍCH TÁBORŮ 2023 SVČ

Středisko volného času

léto plné zážitků

POBYTOVÉ

Horolezecký tábor Za indiánským pokladem

Termín	10. 7. – 14. 7. 2023	
Místo	Rabštejn	
Cena	2 500 Kč	zahrnuje stravu, zapůjčení lezeckého vybavení, dopravu, ubytování ve stanech
Program	základy a zdokonalování horolezeckých dovedností na skalách, sportovní hry, večerní táboračky, celotáborová hra atd.	
Věk	8–18 let	
Informace	Jakub Vala, 737 751 283, vala@svcrymarov.cz	

Lyžařské soustředění Postav si svůj svět

Termín	15. 7. – 21. 7. 2023	
Místo	Račí údolí	
Ubytování	v chatkách	
Cena	3 300 Kč	celodenní strava, pitný režim, ubytování, doprava, program a materiál
Program	běh, koloběžky, kola, brusle, plavání, jízda na paddleboardu, hry a soutěže, stezka odvahy, celotáborová hra	
Věk	6–14 let	(určeno pouze pro členy lyžařského oddílu nebo po individuální domluvě)
Informace	Kateřina Frybliková, 554 254 379, fryblikova@svcrymarov.cz	

PŘÍMĚSTSKÉ

Tvořivé vaření

Termín	10. 7. – 14. 7. 2023	
Čas	7:00–15:30	
Cena	1 500 Kč	obědy, výlet, vstupné, jízdné, pitný režim
Program	týden plný vaření, pečení, ochutnávání, celodenní výlet do Olomouc	
Věk	6–13 let	
Místo	SVČ Rýmařov, Julia Sedláka 708/18	
Informace	Marcela Pavlová, 737 177 033, pavlova@svcrymarov.cz	

Akční filmová dílna

Termín	17. 7. – 21. 7. 2023	
Čas	8:00–15:00	
Cena	1 500 Kč	obědy, materiál, pitný režim
Program	společná tvorba krátkého filmu	
Věk	8–15 let	
Informace	Petr Němec, 723 641 973, nemecpetr@gmail.com	

Fun and fitness week VI

Termín	24. 7. – 28. 7. 2023	
Čas	9:00–16:00	
Cena	1 600 Kč	zahrnuje obědy, pitný režim, vstupné, materiál, aktivity
Program	hry, kolo, lezení, lanové aktivity, in-line, tanec, aerobik, stolní tenis, bazén, hrátky s angličtinou, každý si zde najde to své	
Věk	8–15 let	
Informace	Andrea Továrková, 724 643 022, andrea.tovarkova@gmail.com	

Letní příměšťák

Termín	31. 7. – 4. 8. 2023	
Čas	7:00–15:30	
Cena	1 600 Kč	obědy, výlet, vstupné, jízdné, pitný režim
Program	tábor je všeobecně zaměřený, rukodělné práce, celodenní výlet – Mamutíkovy zážitkové parky	
Věk	5–13 let	
Informace	Marcela Pavlová, 737 177 033, pavlova@svcrymarov.cz	

Outdoorový tábor IIX.

Termín	7. 8. – 11. 8. 2023	
Čas	9:00–16:00	
Cena	1 700 Kč	obědy, pitný režim, vstupné, materiál, aktivity
Program	týden plný sportu, výlety na kole, bikepark, paddleboardy, horolezectví, lanové aktivity, nerf, tvoření, atd.	
Věk	8–15 let	
Informace	Jakub Vala, 737 751 283, vala@svcrymarov.cz	

Nezapomenutelné zážitky

Termín	14. 8. – 18. 8. 2023	
Čas	7:00–15:30	
Cena	1 700 Kč	obědy, výlet, vstupné, jízdné, pitný režim
Program	tradiční i netradiční hry, soutěže, turistika, bazén, celodenní výlet, zábavné tvoření	
Věk	6–13 let	
Informace	Vendula Čiklová, 773 998 895, vendybrstakova@email.cz	

Keramicko-výtvarné sympozium Zahrada

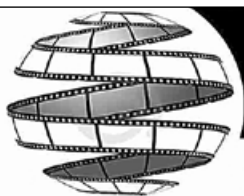
Termín	21. 8. – 25. 8. 2023	
Čas	9:00–15:00	
Cena	1 600 Kč	obědy, materiál, pedagogický dozor
Program	výtvarné tvoření: keramický objekt, kresba, malba, malý jarmark, výtvarné hry a tvorba v přírodě, závěrečná výstava	
Věk	od 8 let	
Informace	Eva Kudláková, 554 254 372, kudlakova@svcrymarov.cz	

Malířský kurz Věci kolem nás

Termín	28. 8. – 30. 8. 2023	
Čas	9:00–15:00	
Cena	950 Kč	obědy, pitný režim, materiál
Program	výtvarné tvoření: kresba tužkou, malba olejovým pastelem a barvami	
Věk	od 8 let	
Informace	Eva Kudláková, 554 254 372, kudlakova@svcrymarov.cz	

Lyžařské soustředění Záchrana světa

Termín	28. 8. – 1. 9. 2023	
Čas	9:00–16:00	
Cena	1 700 Kč	strava (svačina, oběd, svačina), pitný režim, vstupné, jízdné
Program	běh, brusle, kola, koloběžky, laser aréna, přespání, noční hra, celotáborová hra, hry a soutěže,...	
Věk	6–14 let určeno pouze pro členy lyžařského oddílu či po individuální domluvě	
Informace	Kateřina Fryblíková, 554 254 379, fryblikova@svcrymarov.cz	

KINO RÝMAŘOV

program na měsíc

KVĚTEN

SVČ Rýmařov, Okružní 10, 795 ,1, Rýmařov, tel.: 739 001 474, WWW.KINORÝMAROV.CZ

Úterý 2. 5. v 19:00

SMRTELNÉ ZLO: PROBUZENÍ

Režie a scénář: Lee Cronin

Hrají: Alyssa Sutherland, Lily Sullivan, Morgan Davies, Gabrielle Echols a další.

/ USA / 2023 / thriller, horor, 97 min.

/ české titulky / 15+ / 130,-

Středa 3. 5. v 19:00

STRÁŽCI GALAXIE: VOLUME 3

Režie a scénář: James Gunn

Hrají: Chris Pratt, Dave Bautista, Pom Klementieff, Bradley Cooper a další.

/ USA / 2023 / sci-fi, dobrodružný, akční, 150 min.

/ české titulky / 12+ / 140,-

2D

Pátek 5. 5. v 19:00

STRÁŽCI GALAXIE: VOLUME 3

Režie a scénář: James Gunn

Hrají: Chris Pratt, Dave Bautista, Pom Klementieff, Bradley Cooper a další.

/ USA / 2023 / sci-fi, dobrodružný, akční, 150 min.

/ český dabing / 12+ / 150,-

3D

Sobota 6. 5. v 16:00

SUPER MARIO BROS. VE FILMU

Režie: Aaron Horvath, Michael Jelenic, Scénář: Matt Fogel

Hrají: Český dabing.

/ USA, Japonsko / 2023 / animovaný, akční, 92 min.

/ český dabing / přístupný / 130,-

Sobota 6. 5. v 19:00

STRÁŽCI GALAXIE: VOLUME 3

Režie a scénář: James Gunn

Hrají: Chris Pratt, Dave Bautista, Pom Klementieff, Bradley Cooper a další.

/ USA / 2023 / sci-fi, dobrodružný, akční, 150 min.

/ český dabing / 12+ / 140,-

2D

Neděle 7. 5. v 10:00

ŽIVOT KOTĚTE

Režie a scénář: Guillaume Maudatchevsky

Hrají: Corinne Masiero, Capucine Sainson-Fabresse a další.

/ Francie / 2023 / rodinný, 83 min.

/ český dabing / přístupný / 130,-

Úterý 9. 5. v 19:00

STRÁŽCI GALAXIE: VOLUME 3

Režie a scénář: James Gunn

Hrají: Chris Pratt, Dave Bautista, Pom Klementieff, Bradley Cooper a další.

/ USA / 2023 / sci-fi, dobrodružný, akční, 150 min.

/ český dabing / 12+ / 140,-

2D

Středa 10. 5. v 19:00

BOMBASTICKÝ JOHAN

Režie: Hallvar Witzø, Scénář: Erlend Loe

Hrají: Pål Sverre Hagen, Ingrid Bolsø Berdal, Hermann Sabado, Jon Brungot a další.

/ Finsko / 2022 / komedie, 93 min.

/ české titulky / 15+ / 130,-

Pátek 12. 5. v 19:00

STRÁŽCI GALAXIE: VOLUME 3

Režie a scénář: James Gunn

Hrají: Chris Pratt, Dave Bautista, Pom Klementieff, Bradley Cooper a další.

/ USA / 2023 / sci-fi, dobrodružný, akční, 150 min.

/ český dabing / 12+ / 150,-

3D

Sobota 13. 5. v 16:00

MYŠKA PATTIE: NA VLNÁCH DOBRODROUŽSTVÍ

Režie a scénář: David Alaux, Eric Tosti, Jean-François Tosti

Hrají: Český dabing.

/ Francie / 2022 / animovaný, rodinný, 95 min.

/ český dabing / přístupný / 130,-

Sobota 13. 5. v 19:00

ŽIVOT PRO SAMOUKY

Režie a scénář: Jitka Rudolfová

Hrají: Jana Plodková, Barbora Seidlová, Zuzana Kronerová, Jaroslav Plesl a další.

/ ČR / 2023 / komedie, 90 min.

/ česká verze / 12+ / 140,-

Podrobnější informace o filmech najdete na www.csfd.cz

Nejlepší hudební výběr!

Rýmařovský
horizont

Měsíčník regionu Rýmařovska

muzeum

RÝMAŘOV

Senioři, nezůstávejte sedět doma!

Středisko volného času Rýmařov zakládá pro seniory nejen z Rýmařova zbrusu nový Klub seniorů. Odchodem do důchodu nikdo neztrácí znalosti a dovednosti, a proto je naším cílem zapojit aktivní a zkušené seniory do společenského dění. Nově vzniklý klub bude sloužit jako základna pro sdílení znalostí a zkušeností mezi členy klubu a také pro organizaci různých kulturních, společenských a sportovních akcí, zaměřených na seniory nebo mezigeneračních.

Že to může fungovat, jsme si ověřili v minulých letech, kdy jsme ve spolupráci s polskou *Školou superbabiček a superdědečků* v polském partnerském městě Ozimku realizovali společné projekty zaměřené na hudbu, kreativní tvorbu, vaření nebo sport. Aktivita, které bychom mohli společně v klubu realizovat, jsou velmi různorodé. Můžeme pořádat kurzy vaření, pečení nebo šití a textilní tvorby, vyzkoušet keramiku, zahrát si deskové hry, založit filmový klub, pro některé (zejména pro muže) by mohlo být lákavé využít vybavení nových dílen SVC. Někteří uvítají spíše sportovní aktivity – turistické výlety, koloběžky, posilování, relaxační cvičení, wellness kurzy nebo jógu. Jiní dají přednost cestování a poznávání nových míst v rámci

organizovaných zájezdů nebo společných výletů. Můžeme se také zapojit do dobrovolnických aktivit a pomoci s organizací některých kulturních akcí nebo zorganizovat charitativní činnost či mezigenerační aktivity.

Všechny činnosti by měly být navrženy tak, aby co nejvíce odpovídaly potřebám a zájmům seniorů a aby podpořily vzájemné setkávání, zdraví a celkovou pohodu. K tomu ale potřebujeme, aby sami senioři našeho regionu řekli, co by je zajímalo, co mohou nabídnout, čeho by se rádi zúčastnili. Proto svoláváme zakládací schůzku a zve-me všechny, které nabídka nově vznikajícího Klubu seniorů zaujala, aby přišli **v pondělí 15. května ve 13:00 do gastrodílny Střediska volného času na ulici Julia Sedláka 18.** Zájemci vyplní dotazník, na základě kterého si společně ujasníme, co, jak a kdy můžeme a budeme připravovat, co je možno zajistit hned a na co bude zapotřebí získat finance či vybavení. Pokud chcete vědět více, můžete se obrátit na Janu Egidovou, e-mail jana.egidova@seznam.cz, tel. 737 544 329.

Marcela Pavlová
ředitelka SVC Rýmařov

Policejní zápisník

Police pronásledovala ujíždějícího řidiče

O půl čtvrté odpoledne 30. března policejní hlídka zastavovala projíždějící osobní vůz BMW v Břidličné. Řidič však na výzvy k zastavení nereagoval, začal ujíždět směrem k čerpací stanici a pokračoval po ulici K Lomu, kde vjel na pole. Následně se vrátil po Nerudově ulici do Břidličné a projel až do Velké Štáhle, zde se otočil, vrátil se do Břidličné a pokračoval ve směru na Bruntál. U plaveckého bazénu se ale zase otočil a jel přes Břidličnou do Velké Štáhle. Po opětovném otočení u budovy obecního úřadu mu jízdu zatarasily čtyři policejní automobily z obvodních oddělení v Rýmařově a v Bruntále, které ujíždějícího řidiče pronásledovaly. Po dopa-

dení bylo lustracemi v dostupných evidencích prokázáno, že 30letý muž z Bruntálska nevlastní řidičský průkaz s příslušným řidičským oprávněním. Orientační dechová zkouška i test na možnou přítomnost omamných a psychotropních látek či jedů v jeho těle vyzněly negativně. Ke zranění žádné ze zúčastněných osob nedošlo, rovněž nevznikla žádná hmotná škoda a celá záležitost je nadále v intenzivním prověřování ze strany bruntálských policistů a kriminalistů.

René Černožorský
krajské ředitelství PČR MSK
oddělení tisku

Hasiči v terénu

Požár kamionu u Dětrichova nad Bystřicí způsobil škodu za 900 tisíc korun

Tři jednotky hasičů zasahovaly v pátek 24. března odpoledne u požáru nákladního automobilu na silnici z Lomnice do Dětrichova nad Bystřicí.

Událost byla na tísňovou linku ohlášena devět minut před patnáctou hodinou, operační středisko k zásahu vyslalo profesionální hasiče ze stanice Bruntál a spolu s nimi dobrovolné jednotky z Břidličné a Lomnice. Požár zasáhl motorovou část a kabinu nákladního automobilu, komunikace byla uzavřena. Hasiči k likvidaci nasadili dva vodní proudy v dýchací technice, využívali i termokameru. Pod kontrolou situací dostali o půl čtvrté, další přibližně půlhodinu zabrala celková likvidace.

Hasiči uklidili z komunikace použitý sorbent a předali událost k šetření policistům, o odtah kamionu se postarala soukromá firma. Provoz na komunikaci byl částečně obnoven před šestnáctou hodinou. Příčina vzniku požáru je v šetření, výši škody vyšetřovatel předběžně odhadl na 900 tisíc korun.

Text a foto: ppor. Jakub Kozák, DiS.
tiskový mluvčí HZS MSK

Z kapsáře tety Květy

Tolik problémů najednou

Tání ledovců, globální oteplování, plýtvání vším možným, vymírání rostlinných a živočišných druhů, ubývání zemědělské půdy, to jsou problémy dneška. A je jich mnohem víc. Většina lidí si s tím hlavu neláme a jiní si řeknou, že stejně nic nenadělají.

Já, ubohá jedna částička, se snažím být co nejprospěšnější. Například pečlivě třídím odpad. Papír, sklo, nápojové kartony, kovy, olej a elektroodpad. Třídím, vyhodím, cítím potěšení, pomohla jsem a svět bude lepší. Nestydím se dokonce sbírat odpadky mně nenáležící. Pan Ondřej Vetchý se přiznal k tomu, že je schopen jít za člověkem dopíjejícím minerálku, sledovat, kde skončí PET lahev, a případně zjednat nápravu. Zvláštní kapitolou je sklo čiré a barevné, často hledám místo odhozu.

Každým drobným krokem můžeme přispět k ozdravení světa, takže nekouřím, neruším ptactvo, zalévám květiny.

Můj známý přijel zcela rozčarovaný z Malajsie: „Vedle malé přívětivé restaurace jsem za budovou uviděl obří skládku všeho možného. Byly tam noviny, plasty, kusy dřeva, rybí hlavy, kosti, matrace, pneumatiky, nerozpoznatelné předměty, úplně všechno v obrovském množství, až se tajil dech. A takových skládek jsou tam tisíce.“

U jedince to začíná, u národů končí...

Nesmíme polevit ani přestat. Malý čin je lepší než velká slova. Papír, nepotřebné sklo, prošlé léky, přesmažený olej, taky vyjetý olej, zasláhlá barviva a výčet by mohl pokračovat dlouho... Alespoň se snažme, naše zeměkoule musí mít naději.

PS: Papírové krabice rozdělte, rozložte, do kontejneru se jich pak vejde více.

Si

Společenská kronika

Blahopřejeme

jubilatům, kteří oslavili 80 let a více

Arnošt Kanovský – Rýmařov.....	80 let	Lydie Voráčová – Janovice	87 let
Růžena Ověčáčková – Rýmařov.....	80 let	Amalie Kadlčíková – Janovice	88 let
Zdislava Hykelová – Rýmařov	80 let	Jarmila Kubelková – Rýmařov	89 let
Helena Nejedlá – Rýmařov	80 let	Marie Lašáková – Rýmařov.....	89 let
Josef Dolníček – Rýmařov.....	81 let	Otto Spitzer – Rýmařov	90 let
Milada Kalčíková – Rýmařov.....	81 let	<i>Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov (24. 3. 2023 až 20. 4. 2023)</i>	
Josefa Adamová – Rýmařov	81 let	<div style="border: 1px solid black; padding: 10px; text-align: center;"> <p>Než se člověk otočí, slaví se 55. výročí. Zdraví, štěstí, pohodu, užívejte společného důchodu.</p> <p>Ve čtvrtek 20. dubna oslavili smaragdovou svatbu manželé Pavel a Milada SUCHÝCH z Rýmařova. Celá velká rodina jim přeje ještě spoustu pohodových společných let.</p> </div>	
Přiška Zeřáková – Rýmařov	82 let		
Dieter Gux – Rýmařov.....	82 let		
Jindřiška Loučková – Rýmařov	82 let		
Anna Zajícová – Rýmařov	82 let		
Anna Doleželová – Rýmařov.....	82 let		
Libuše Vaničková – Rýmařov.....	83 let		
Alena Chytrá – Janovice	83 let		
Jannis Liolias – Rýmařov.....	83 let		
Marie Šrutková – Rýmařov.....	83 let		
Štefan Furik – Rýmařov	84 let		
Jiří Holý – Rýmařov.....	85 let		
Květoslava Božková – Rýmařov	85 let		
Jozef Starchoň – Rýmařov	86 let		
Božena Drlíková – Rýmařov	86 let		
Františka Tomanová – Rýmařov	86 let		
Elfrieda Heinischová – Rýmařov.....	87 let		

Rozloučili jsme se

Jiřina Citovská – Rýmařov.....	1935	Ludmila Kameníková – Rýmařov.....	1932
Alois Plásek – Rýmařov.....	1955	Rostislav Fréhar – Rýmařov	1973
Jan Přecechtěl – Rýmařov.....	1981	<i>Evidence obyvatel MěÚ Rýmařov (24. 3. 2023 až 20. 4. 2023)</i>	

Dne **26. 4. 2023** by se dožil 40 let
naš milovaný syn, tatínek, bratr,
strýc a vnuk,

pan David Matas.

S láskou a úctou stále vzpomínají
*rodiče, syn, bratr s rodinou, prarodiče,
příbuzní a přátelé*

Dne 6. května 2023 by se dožil 85 let

pan Josef Vosyka.

Kdo Tě znal, ten si vzpomene, kdo Tě
měl rád, nikdy nezapomene.

S úctou a láskou vzpomínají
synové Josef a Miroslav s rodinami

Přehled kulturních akcí – duben/květen 2023

1. 9. 22 – 31. 5.	radnice Rýmařov Výstava: 25 let přátelství
17. 3. – 31. 5.	M. knihovna Rýmařov Výstava: Šárka Lupečková – Zrcadlení
4. 4. – 21. 5.	M. muzeum Rýmařov Výstava: Lubomír Dostál – Sochy pro Rýmařov
18. 4. – 28. 6.	náměstí Míru Rýmařov Výstava: Objevujte krásu
28. 4.	Zámek Janovice Vítání jara
29. 4. 16:00	M. muzeum Rýmařov Vernisáž: Daniel Balabán – Hledání obrazu
29. 4. – 21. 5.	M. muzeum Rýmařov Výstava: Daniel Balabán – Hledání obrazu
30. 4. 15:00	Vinný sklep, Okružní 2 Slet čarodějnic
4. 5.	náměstí Míru Rýmařov Farmářské a řemeslné trhy
14. 5.	Nedělní škola řemesel Stránské Vítání mláďat
15. 5. 15:00	M. knihovna Rýmařov Den rodiny - divadlo, výtvarná dílna, knihy, hračky
15. 5. 18:00	hotel Praděd Taneční večer pro dříve narozené
18. 5. 17:00	M. muzeum Rýmařov Přednáška: Zaniklá sídla Moravy a Slezska
19. 5. 18:00	M. muzeum Rýmařov Muzejní noc
20. 5.	Zámek Janovice Požehnání aleje

20. 5.	Kemp Indiana JES ART
26. 5.	náměstí Míru Rýmařov Oslava 30. výročí Diakonie ČCE – střediska v Rýmařově

Nedělní škola řemesel ve Stránském
pořádá

VÍTÁNÍ MLÁĎAT

v neděli 14. května 2023
od 10 hodin

- vyhánění oveček na první pastvu •
- prohlídka farmy s hospodářem •
  - farmářské hry a hrátky •
  - táborák a opékání špekáčků •
  - ukázka práce ovčáckého psa •

Těšíme se na Vás

Po dobu akce je areál přístupný pouze jediným vchodem
z označeného parkoviště na louce za farmou.
Vstupné dobrovolné (jako vždy).

www.stranske.websnadno.cz

MORAVSKÉ TRHY
PROPOJUJEME LIDI

TĚŠÍ SE NA VÁS:

FRGÁLY, SÝRY
PEČIVO, CUKROVINKY
UZENINA, DELIKATESY
ZELENINOVÉ SPECIALITY
RUKODĚLNÉ VÝROBKY
PROUTĚNÉ ZBOŽÍ
A DALŠÍ PRODUKTY

www.moravsketrhy.cz

RÝMAŘOV 04.05.2023
NÁMĚSTÍ MÍRU 9:00 - 16:00

Vinný sklep Chlachula
pořádá v neděli 30. dubna 2023 od 15:00

SLET ČARODĚJNIC

15:00 slet u vinného sklepa na Okružní 2 v Rýmařově
15:30 odlet čarodějnic ulicemi města za doprovodu harmonikáře
16:00 mezipřistání na náměstí a čarodějnické rejdnění u radnice, setkání se starostou města
18:00 pálení čarodějnice u vinného sklepa a večerní zábava

Každá uniformovaná čarodějnice dostane dva hlty lektvaru a kousek štrúdlu.

Občerstvení zajištěno

Rezervace místa na večerní zábavu a více informací na telefonním čísle: 737 554 268

komorní divadlo kalich

MĚSTSKÉ DIVADLO RÝMAŘOV

Pierre Palmade, Christophe Duthuron

NA ÚTĚKU

Carmen Mayerová | Tereza Kostková

9.5. 2023 v 19:00

Vstupenky v IC Rýmařov nebo na místě v pokladně divadla. 390 Kč i.informarov.cz

režie Jakub Nvota | scéna Karel Čapek | kostýmy Katarina Holá | hudba Kamil Mikulčík

www.divadlokalic.cz

BUGRFEST vol.11

AREÁL KD STARÁ VES U RÝMAŘOVA

Obscure 12.13.5. 2023

progressive technical death / Landštit

PROFANITY technical death / Majska
GUITALAX gore-grind / Kromě
spasm drwin bass gyoob gore-grind / Přerov

ANEMUS dark death / black / lehad
SPASTIL black / time
ADORNOPATH electronic black / robotic gothic / Český Těšín
OFFENSIVE death / bytvo

brutal death / brutal / křava
EXTROZADSA thrash / Praha
FALIST thrash / Praha

NBF hardcore / Křemže / Český Krumlov
BLOOM death / Nevíca
REFAR thrash / festival nad Váží

VOLUPAS black / Praha
LANDSCAPE SHADOWS modern death / velká mal. velkou
[POLY] [R] [X] [P] [T] drwin-grind-death-black / Olomouc
EXIT no-metal / Rýmařov

REELZA ELEKTROMONTÁŽE RD RÝMAŘOV STŘEBŘENÝ NA HALE RÝMAŘOV ZAHORA

Krasareau.cz | elektromontáže Sálka | restaurace Albert | RD ProjektPartners | NBF Projekt s.r.o. | farsí Karlos, Není, Jarda, Pylánek, Konec & John

[FACEBOOK.COM/BUGRFEST](https://facebook.com/bugrfest) | [WWW.BUGRFEST.COM](http://www.bugrfest.com)

Městský klub Litovel Vás zve na

VÝSTAVU FOTOGRAFIÍ

Ondřeje Bačíka st.

iniciátora oprav zámku Janovice u Rýmařova

19. 4. – 26. 5. 2023

VÝSTAVNÍ SÍŇ MK LITOVEL

otevíráno: po, út, čt 8–15 hod., st 8–17 hod., pá 8–13 hod., so 10–13 hod.

Městský klub Litovel, nám. P. Otakara 753, tel.: 585 313 633, 795 539 098, e-mail: klub@mklitovel.cz

Městské muzeum a Galerie Octopus

Letní sezóna znovu začíná

V letošní letní sezóně se pro návštěvníky znovu otevírá externí expozice textilnictví v budově Hedvy Český Brokát a barokní kaple V Lipkách. Zároveň budou opět probíhat prohlídky historického centra Rýmařova.

Prohlídky tkalcovny v Hedvě Český Brokát (2022)

Již 2. května se v tomto roce poprvé otevrou prostory textilky Hedva Český Brokát, v níž lze navštívit externí expozici textilnictví Městského muzea Rýmařov složenou z expozice *Dějiny textilnictví na Rýmařovsku*, interiéru bývalé prodejny kravat ve stylu art deco, brokátové místnosti a expozice *Jak vzniká tkanina*. Stejně jako v předchozích letech zde proběhnou i mimořádné komentované prohlídky ve spolupráci s Městským divadlem Rýmařov, vedené historickými postavami v dobových kostýmech v podání Michala Schreiberera a Barbory Niedobové (zakladatelé podniku František a Marie Schielovi) a Martina Holouše (dělník Alois). Vedoucí textilky a spoluautorka expozic Martina Kohoutková pak v rámci mimořádných prohlídek promluví o samotné výrobě textilu a zavede návštěvníky i do provozu tkalcovny. Celý program probíhá v rámci projektu Technotrasa – surová krása, spolufinancovaného Moravskoslezským krajem a městem Rýmařovem. Mimořádné komentované prohlídky se budou konat v termínech 12. 7., 19. 7., 9. 8., 23. 8., 6. 9. a 20. 9., vždy v časech 10:00 a 14:30, přičemž je nutná rezervace předem.

Návštěvníci mohou rovněž navštívit barokní kapli V Lipkách s freskami malířů Ferdinanda Nabotha a Jana Kryštofa Handkeho či sochařskou výzdobou oltářů z olomoucké dílny Davida Zürna. Dostupnost kaple je v květnu pouze na objednání, od června je přístupná v běžné otevírací době.

Současně budou od června, vždy ve středu v časech 10:00 a 14:00,

probíhat prohlídky města, při kterých zaměstnanci muzea provedou veřejnost historickým centrem Rýmařova a promluví o nejvýznamnějších dochovaných památkách. Pro účast se doporučuje rezervace předem, osobně nebo telefonicky (554 212 381) v informačním centru.

V průběhu letošního roku proběhne i několik kulturních akcí. Jako první se 19. května odehraje Muzejní noc, jejíž program bude složen z klaunské show, procházky městem vedené postavou Vincenze Brixela a v neposlední řadě promítání trezorového filmu režiséra a scenáristy Pavla Juráčka z roku 1969 *Případ pro začínajícího kata*. Krátce nato se 2. června po několika letech bude konat Noc kostelů, během níž se ve farním kostele sv. archanděla Michaela uskuteční mše a v kapli V Lipkách koncert a komentované prohlídky. Na sklonku léta, ve dnech 12.–15. září, budou probíhat Dny evropského dědictví na téma *Život v památkách*, při nichž se otevřou brány méně navštěvovaných kostelů Rýmařovska. Při této příležitosti bude v muzeu realizována výstava fotografií a přednáška o vybraných kostelích a celý program završí koncert v kostele sv. Kateřiny ve Stránském. Poslední akce je naplánovaná na 31. říjen, a to k příležitosti Dušiček, pro kterou muzeum připravilo přednášku ve smuteční síni a následně komentovanou prohlídku hřbitova zaměřenou na hroby nejvýznamnějších původních obyvatel.

Filip Vrobel

Městské muzeum Rýmařov

Foto: Archiv Městského muzea Rýmařov

Koncert v kapli V Lipkách v rámci Noci kostelů (2018)

Matěj Matela o zapomenutých osobnostech předválečných Jeseníků

Ve čtvrtek 30. března se v rýmařovském muzeu uskutečnila přednáška etnografa Matěje Mately z jesenického muzea o zapomenutých osobnostech Jeseníků před rokem 1945. O těchto postavách pojednává v knize *Zvoník z Cukmantlu*, kterou si návštěvníci po přednášce zakoupili a nechali autorem podepsat.

V posledních letech se daří vydávat literaturu pojednávající o historii, životě a osobnostech předválečných Jeseníků (např. Brixelova *Horská kronika*, Hornišerovo *Pod horami prostřeno*, Glonkovo *Na Jeseníky!* či postmoderní publikace *Čti Jeseníky!*). O tuto literaturu

je velký zájem. Potvrzuje to její prodejnost i vysoká návštěvnost besed a přednášek k těmto publikacím. Nejinak tomu bylo v podvečer předposledního březnového dne, kdy do rýmařovského muzea přijel Matěj Matela, etnograf a historik Vlastivědného muzea Jesenicka, aby představil v loňském roce vydanou knihu s tajemným názvem *Zvoník z Cukmantlu* a podtitulem *Dvacet pozapomenutých osobností předválečných Jeseníků*.

Poutavá přednáška s autorovým působivým přednesem vycházela z koncepce knihy. Ta obsahuje pět kapitol věnovaných různým sku-

pinám osobností. První prezentuje umělce, např. sochaře Bernarda Kutzera, malíře Eugena Jettela (janušovského rodáka) nebo herce Rudolfa Rittnera. V další skupině najdeme spisovatele, z nichž vyniká Josef Lowag, sběratel jeseníckých pověstí, nebo Viktor Heeger. Další skupinu reprezentují svérázní horalé, jako legendární správce chaty na Ovčárně Rosa Grohalová (jediná žena v této knize) či nezdolný poutník Wilhelm Heinold. Čtvrtou skupinu tvoří výjimeční lesní správci, myslivci a fořti a do poslední kapitoly autor zařadil jednoho ze zakladatelů moderní ortopedie Adolfa Lorenze nebo Aloise Kunze, což je onen zvoník z Cukmantlu, tedy ze Zlatých Hor, po němž se kniha jmenuje. A proč zrovna po něm? Dozvíte se po přečtení knihy, kterou můžete zakoupit v informačním centru (stejně jako autorovu další knihu *Fenomén Praděd*, ke které je naplánována beseda v září). Aby Matela mohl čtenáři nabídnout zajímavé a plastické portréty dvaceti osobností, musel několik let intenzivně bádát nejen v tuzemských archívech, muzeích a knihovnách, ale také sesbírat vzpomínky ještě žijících pamětníků. Aby doprovodil text obrazovým materiálem, musel jednotlivá místa vážící se ke konkrétním lidem navštívit a vyfotit, prohledat státní a soukromé archívy, popřípadě nekvalitní portréty překreslit vlastní rukou. Výsledkem je objemná a pro čtenáře přístupná a čtivá kniha o místních postavách, jež byly slovy autora „formovány samotnými horami Jeseníků, nikoli obráceně“, buď se

Matěj Matela podepisuje svou knihu

zde narodily, odešly a proslavily se ve světě, nebo zde působily a staly se dobře známými figurami, oceněnými třeba i samotným císařem Františkem Josefem I.

Text a foto: Michal Vyhliďal
Městské muzeum Rýmařov

Sochy pro Rýmařov od Lubomíra Dostála

Jak jsme informovali dříve (RH 10/2022), letos veřejný prostor Rýmařova doplní dvě originální sochy Lubomíra Dostála, malíře, sochaře a keramika z Horní Loděnice. Přípravné práce již začaly, a proto slavnostní odhalení soch předchází výstava v komorním prostoru Galerie Pranýř rýmařovského muzea.

Během posledních třiatřiceti let na zadání města nevznikla v Rýmařově žádná sochařská realizace, která by zdobila a kultivovala veřejný prostor. Rekonstrukce Husovy ulice v roce 2021 dala podnět k diskusi mezi pracovníky Městského muzea Rýmařov a vedením města, starostou Luďkem Šimko a místostarostkou Lenkou Vavříčkovou, zda právě oprava této ulice nevybízí svými dvěma atraktivními a nevyužitými parkovými lokalitami k osazení nových soch. Zástupci města s ředitelkou muzea Růženou Zapletalovou navštívili ateliér sochaře a malíře Lubomíra Dostála v Horní Loděnici, který nabídl dva návrhy – *Čarokruh* a *Fraktály*. Městské zastupitelstvo pak v roce 2022 odsouhlasilo realizaci obou návrhů.

Archeologický výzkum před vybetonováním soklu pro sochu *Fraktály*

Obě lokality v předjárním období prošly dílčími úpravami. Park před SVČ byl pracovníky Městských služeb zbaven kruhového záhonu a rozrostlých keřů. Na zeleném plácku u Husovy ulice proběhl záchranný archeologický výzkum vedený Janou Brhelovou z odboru archeologie opavského detašovaného pracoviště Národního památkového ústavu. Stejně jako výzkum při renovaci celé Husovy ulice pro-

Petra Štrýmplová natáčí reportáž o výstavě s Michalem Vyhliďalem

kázal mnoho zajímavých informací o vývoji původní zástavby města a našlo se množství převážně keramických nálezů, průzkum na ploše 3 x 3 m v hloubce 90 cm odhalil základy novověkého a středověkého domu, torza keramiky či strusky. Archeoložka Jana Brhelová plánuje s pracovníky rýmařovského muzea v příštím roce uskutečnit výstavu nejvýznamnějších nálezů z Husovy ulice v Galerii Pranýř.

Petra Štrýmplová natáčí s Lubomírem Dostálem v jeho ateliéru

Právě v této přízemní galerii do 21. května probíhá výstava soch, modelů, kreseb a obrazů Lubomíra Dostála. Než budou sochy *Čarokruh* a *Fraktály* osazeny, kolem nich vytvořeny chodníčky, záhony s květinami a zabudovány lavičky, mohou si návštěvníci prohlédnout autorem vytvořené modely k těmto objektům, přípravné kresby a vizualizace jejich osazení vytvořené brněnským architektem Janem Tesařem, se kterým muzeum úspěšně spolupracuje. Vystaveny jsou i další Dostálové modely (k realizovaným či nerealizovaným sochám) ze sochařských soutěží, např. pomník Cyrila a Metoděje pro Brno (2012), fontána se sochami kapek v Moravském Berouně (realizováno 2008), návrh na fontánu *Fraktálový ostrov* (2015), pomník Adolfa Loose (2018), jezdecká socha markraběte Jošta (2012), pomník pátera M. Středy (2019) či socha-stavba *Stoupající kameny* (2012). Modely doprovází autorovy realizace ve veřejném prostoru zachycené na zvětšených fotografiích, např. socha *Kaple* v Hradci nad Moravicí (1999–2000), plastická mapa přehrady Slezská Harta v Leskovci nad Moravicí (2015), *Plastici – Pomník normalizace*

v Moravském Berouně (1992) či socha opalující se ženy na koupališti v Úvalně (2018). Na stěnách visí Dostálové obrazy s motivy fraktálů (*Zatopené lomy u Břidličné, Zelený ostrov* aj.) či hub. Návštěvník se tak přesvědčí, že motivy stromů, architektury, hub a krajiny autor ve svém díle zkoumá dlouhodobě, jak v malbě, soše, tak v keramice.

O mimořádnosti této akce svědčí i zájem médií. V úterý 18. dubna do Rýmařova a Horní Loděnice přijela redaktorka Petra Štryplová z Českého rozhlasu Ostrava, aby s pracovníky muzea a autorem natočila reportáž.

Zatímco výstavu si zájemci budou moci prohlédnout do 21. května, termín slavnostního odhalení soch bude teprve zveřejněn podle průběhu realizace. Sledujte webové a facebookové stránky rýmařovského muzea.

Michal Vyhliďal

Městské muzeum Rýmařov

Foto: Filip Vrobel, Michal Vyhliďal

Panelová výstava (nejen) o krásách Jeseníků na rýmařovském náměstí

PŘEKRAČUJEME HRANICE
PRZEKRAČAMY GRANICE
2014–2020

EVROPSKÁ UNIE / UNIA EUROPEJSKA
EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

Putovní výstava o nejvýznamnějších turistických atrakcích Rýmařovska, Jeseníků, Dobrodzieně a Krajiny dinosaurů právě dorazila na rýmařovské náměstí, kde bude k vidění do konce června.

Městské muzeum Rýmařov ve spolupráci s MAS Rýmařovsko, ZUŠ Rýmařov a městem Dobrodzieně v Opolském vojvodství letos realizuje projekt „Když děti propagují“, jenž je spolufinancován z Fondu mikroprojektů Euroregionu Praděd a městem Rýmařovem. Projekt má za cíl upozornit na nejvýznamnější historické i přírodní dědictví obou regionů. Na tom se podílí nejen žáci základní školy v Dobrodzieni a rýmařovské ZUŠ, kteří společně vytvořili komiks a animovaná videa, ale i panelová výstava nazvaná jednoduše *Objevte krásu Dobrodzieně a Krajiny dinosaurů, Rýmařovska a Jeseníků*, jež v pondělí 18. dubna doputovala z hlavního náměstí v Dobrodzieni na náměstí rýmařovské.

Vedle fotografií Miroslava Glacnera zájemci najdou základní informace o Pradědu, vodopádu Bílé Opavy, Křížové cestě v Rudě, Rešovských vodopádech, kapli V Lipkách, rozhledně v Nové Vsi, hradu Sovinci, zámku v Janovicích, Velké kotlině, břidlicových jezírkách a Čertově kameni. Polská strana láká k návštěvě loveckého zámečku v Kątech, Juraparku v Krasiejowě, Pomníku opolské kroszonky (zdobeného velikonočního vajíčka) v Chrzastowicích, visutého mostu v Ozimku, Vesnice svobodných lidí, kostela sv. Valentina a náměstí v Dobrodzieni, vybízí také k plavbě po řece Mała Panew či na Tura-

Petra Štryplová natáčí reportáž o panelové výstavě s Růženou Zapletalovou

wském jezeře. Působivé snímky za polskou stranu poskytli Mateusz Antkowiak, Mirosław Dedyk a archiv MAS Kraina Dinozaurów. Na červenec a srpen tuto panelovou výstavu vystřídá výstava o janovických Harraších.

Text a foto: Michal Vyhliďal

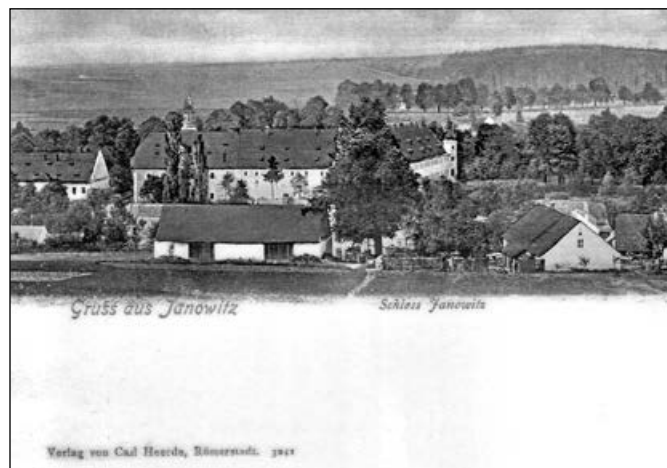
Městské muzeum Rýmařov

Československá pozemková reforma a její dopad na velkostatek Janovice

Československo se po svém vzniku 28. října 1918 potýkalo s mnoha problémy, k nimž patřila i otázka majetkové držby. Až 1/3 veškeré půdy na území Čech, Moravy, Slezska, Slovenska a Podkarpatské Rusi vlastnila německy mluvící šlechta. Pozemková reforma měla pozice většinového národa Českoslovanů posílit a její dopady se nevyhnuly ani janovickému velkostatku, jenž byl ve vlastnictví hraběte Františka Harracha.

Po rozpadu Rakouska-Uherska došlo v roce 1918 ke vzniku Československa, které bylo tvořeno několika národy. Z celkového počtu 13,5 milionu obyvatel tvořili 64 % Čechoslováci, 23 % Němci, 5 % Maďaři, zbytkové procento zaujímali Rusíni, Židé, Poláci a další cizinci. Jedním z mnoha problémů nově vzniklého státu se stala majetková držba, kdy až 1/3 veškeré půdy v Československu (celková rozloha 14 044 600 ha) vlastnila menšinová německá a maďarská šlechta.

Řešením, respektive posílením pozic většinového národa Českoslovanů vůči německé a maďarské menšině se měla stát pozemková reforma. Ta spočívala ve znárodnění půdy ve vlastnictví Němců i Maďarů

Pohlednice z počátku 20. století s vyobrazením janovického zámku

a jejím přerozdělení mezi Českoslováky. Reforma však nebyla pouze československým fenoménem, nýbrž evropským trendem prozrazovaným již před první světovou válkou, snažícím se o změnu pozemkové držby ve prospěch širší společnosti.

Definitivní podobě reformy předcházelo množství diskuzí mezi československými politickými stranami. Většinová část politického spektra Československa se shodla na jejím uskutečnění, avšak hlavním tématem byl celkový podíl vyvlastněné půdy a její následný přiděl, případné odškodnění postihnuté šlechty a také termín, do něž měla být reforma provedena. Nejobsbáhlejší diskuze se strhla nad otázkou poskytnutí náhrady za vyvlastněnou půdu. Německá a maďarská šlechta se během jednání marně snažila reformě zabránit.

Průběhem pozemkové reformy byl pověřen k tomu založený Státní pozemkový úřad a již 16. dubna 1919 byl Revolučním národním shromážděním schválen zákon č. 215/1919 Sb., o záboru pozemkového majetku nad 150 ha zemědělské půdy nebo nad 250 ha nezemědělské půdy (tzv. záborový zákon). V návaznosti na něj byl 30. ledna 1920 vydán zákon č. 81/1920 Sb., o přidělu zabrané půdy (tzv. přidělový zákon), načež 8. dubna téhož roku vyšel zákon č. 329/1920 Sb., o převzetí a náhradě za zabraný pozemkový majetek (tzv. náhradový zákon).

Reforma se týkala zemědělské půdy nad 150 ha nebo nezemědělské (veškeré) půdy nad 250 ha, kdy za zkonfiskovanou půdu stát vyplácel finanční náhradu podle průměru cen pozemků z let 1913–1915. Dělo se tak až do roku 1933, kdy byla pozemková reforma ukončena. O dva roky později byl Státní pozemkový úřad zrušen, nicméně závěrečná

Portrét hraběte Františka Harracha z roku 1930

jednání ve spojitosti s reformou trvala až do roku 1938. Po dokončení reformy bylo z celkové rozlohy Československa zabráno 4 066 200 ha půdy, z níž bylo 1 312 700 ha půdy zemědělské a 2 755 600 ha nezemědělské. V Čechách, na Moravě a ve Slezsku šlo o 2 386 500 ha půdy, na Slovensku o 1 396 100 ha půdy a v Podkarpatské Rusi o 238 900 ha půdy.

V průběhu pozemkové reformy byl majitelem janovického velkostatku hrabě František Harrach, jenž jej od svého otce Alfréda Karla Harracha získal roku 1895. Kromě janovického byl František Harrach vlastníkem dalších velkostatků ve Velkém Meziříčí a v hornorakouské obci Aschach an der Donau.

Janovické majetky Františka Harracha měly celkovou rozlohu 8 917 ha půdy; šlo o pozemky v obcích Albrechtice, Bedřichov, Dobřečov, Jamartice, Janovice, Janušov, Karlov, Nová Ves, Skály, Stará Ves, Stříbrné Hory, Rešov, Rýmařov a Žďárský Potok. Rozloha majetků v Janovicích včetně zámku činila 204 ha.

Pozemková reforma se začala janovického velkostatku dotýkat až v průběhu dvacátých let. V roce 1924 byla Františku Harrachovi Státním pozemkovým úřadem zakázána veškerá hospodářská činnost na všech jeho pozemcích, které musely být záhy včetně budov vyklizeny. Dne 5. prosince 1924 na velkostatek Janovice z opavské pobočky Státního pozemkového úřadu dorazil přidělový komisař J. Řezáč s technickým úředníkem A. Finkem, kteří dohlíželi na vyklizení pozemků, které se mělo odehrát do 4. prosince 1925. Poté přešly veškeré Harrachovy pozemky do záboru. V roce 1926 vydala janovická lesní správa Františka Harracha spis, v němž vyjadřuje svůj názor na postup probíhající reformy. Vesměs lesní správa kritizovala její pomalý

průběh a navrhovala možné postupy, jež by celou situaci urychlily. Kromě toho žádala o urychlení oceňovacího řízení, dle kterého měla být vypočítána hodnota zabraného majetku a poté na základě náhradového zákona vyplacena finanční kompenzace.

Posléze se veškerá půda v záboru dle přidělového zákona parcelovala pro jednotlivé zájemce a vytvářely se tzv. zbytkové statky, jež bylo možné od státu zakoupit či pronajmout. To probíhalo od července roku 1931, kdy byly na janovickém velkostatku zprvu provedeny odhadní práce, došlo k ocenění půdy a nakonec k vyznačení parcel.

Pozemková reforma byla na velkostatku ukončena v roce 1931 a z původních 8 917 ha pozemků zbylo Františku Harrachovi pouze 227 ha polí a lesů, z průmyslových budov pak elektrárna a cihelna v Janušově, železárny a hutě ve Staré Vsi, Janušově a Rýmařově a také janovický pivovar. Ze záboru mu byla vyňata i zřícenina hradu Rabštejna společně s janovickým zámekem a jeho zahradami.

Podobný osud potkal i Harrachův velkostatek ve Velkém Meziříčí. Před pozemkovou reformou jeho celková rozloha činila 6 656 ha, přičemž se pozemky nacházely v obcích Batouchovice, Jabloňov, Křeptov, Netín, Nová Zhoř, Nové Dvory, Oslavička, Pohořílky, Stránecká Zhoř, Velké Meziříčí a Zahradíště. Po dokončení reformy Františku Harrachovi v těchto obcích zbylo 447 ha půdy, což je podstatně více nežli v případě velkostatku Janovice.

Definitivní datum ukončení pozemkové reformy v Československu není jednoznačné, neboť bylo oficiálně deklarováno Státním pozemkovým úřadem již v roce 1933, nicméně k posledním operacím docházelo ještě v roce 1935. Do roku 1938 bylo z celkové zabrané půdy v Československu (4 066 200 ha) přiděleno novým českým majitelům včetně státu a obcí 1 800 782 ha půdy a původním vlastníkům, respektive německé a maďarské šlechtě, zůstalo 2 265 418 ha půdy.

Filip Vrobel

Městské muzeum Rýmařov

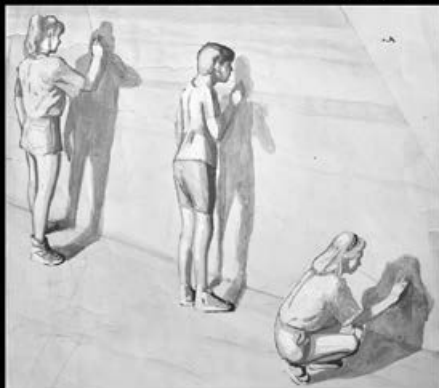
Foto: Archiv Městského muzea Rýmařov

Mapa lesních majetků janovického velkostatku na přelomu 19. a 20. století

(Zdroje: KAREL, Jiří. In *memoriam Franciscus comes Harrach. Střední Morava. Vlastivědná revue*, 14, 2008, č. 26, s. 15–38; KÁRNÍK, Zdeněk. *České země v éře První republiky. Vznik a zlatá léta republiky (1918–1929)*. Praha, 2017; KÁRNÍK, Zdeněk. *České země v éře První republiky. Československo v krizi a v ohrožení (1930–1935)*. Praha, 2018; KUKLÍK, Jan. *Konfiskace, pozemkové reformy a vyvlastnění v československých dějinách 20. století*. Praha, 2011; VOŽENÍLEK, Jan. *Předběžné výsledky československé pozemkové reformy: Země Česká a Moravsko-slezská*. Praha, 1930; *Zemský archiv v Opavě – pobočka Olomouc, fond Velkostatek Janovice*.)

Městské muzeum Rýmařov a Galerie Octopus
vás zvou na výstavu kreseb, keramiky a obrazů

Daniel BALABÁN

HLEDÁNÍ OBRAZU

29. 4. – 21. 5. 2023

vernisáž výstavy 29. 4. v 16 hodin
úvodní slovo pronese Petr Pokorný

www.muzeumrymarov.cz / facebook a instagram @muzeumrymarov

Městské muzeum Rýmařov a Galerie Pranýř
vás zvou na výstavu soch, obrazů a kreseb

Lubomír DOSTÁL

SOCHY PRO RÝMAŘOV

Výstava u příležitosti osazení soch ČAROKRUH
a FRAKTÁLY Lubomíra Dostála v kontextu autorova
sochařského díla pro veřejný prostor

4. 4. – 21. 5. 2023

termín odhalení soch v Rýmařově bude upřesněn

www.muzeumrymarov.cz / facebook a instagram @muzeumrymarov

Městské muzeum Rýmařov, Sdružení obcí Rýmařovska a Gmina Dobrodzień
vás zvou na panelovou výstavu o turistických atrakcích

OBJEVUJTE KRÁSU

Dobrodzień a Krajiny dinosaurů

Rýmařovska a Jeseníků

20. 3.–16. 4. 2023

na náměstí
v Dobrodzieńi

18. 4.–28. 6. 2023

na náměstí
v Rýmařově

Výstava se uskutečnila v rámci projektu „Když děti propagují“, spolufinancovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj prostřednictvím Fondu mikroprojektů Důstojného Předání a městem Ryparovem.

Výstava odhalila síť v rámci projektu „Když děti propagují“, spolufinancovaného z Evropského fondu pro regionální rozvoj prostřednictvím Fondu mikroprojektů Důstojného Předání a městem Ryparovem.

MĚSTSKÉ MUZEUM RÝMAŘOV
VÁS ZVE NA PŘEDNÁŠKU

ZANIKLÁ SÍDLA MORAVY A SLEZSKA

DAVID KOVAŘÍK

(Ústav pro soudobé dějiny AV ČR, v. v. i.)

HANA VAVROUCHOVÁ

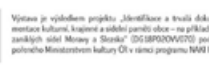
(Mendelova univerzita v Brně)

k nové publikaci

čtvrtek 18. 5. 2023 v 17 hodin

www.muzeumrymarov.cz – facebook a instagram @muzeumrymarov

MĚSTSKÉ MUZEUM RÝMAŘOV VÁS ZVE NA

MUZEJNÍ NOC V RÝMAŘOVĚ

pátek 19. 5. 2023

18.00 Trampoty klauna Nešiky
před budovou muzea
Interaktivní klaunská show s písničkami a prvky trapnomagie.
pro děti od 3–99 let.

19.00 Procházka s Vincenzem Brixelem
vychází se od budovy muzea
Procházka skutečně neskutečnou historií města Rýmařova. Při které legendy a pověsti ožijí společně s historickými postavami, které se pro tuto jedinečnou příležitost ujímají role vašich průvodců. Prožijte znovu dávné události tak, jak je viděl, prožil a popsal ctihodný občan města a rodák Vincenz Brixel; v případě deště se akce nekona.

20.30 Letní kino: Případ pro začínajícího karta
promítání na stěnu zadní části budovy muzea
Promítání černobílého filmu režiséra a scénáristy Pavla Juráčka z roku 1967 na motivy fantastického románu Jonathana Šwiffa „Gulliverovy cesty“. Autor vyprávění zasadil do tehdejších reálií a vytvořil významové složité podobnosti, vyjadřující jeho vlastní, ale i společenské dobové pocity. Film tzv. Zlatých šedesátých byl až do roku 1989 v trezuru.

Při nepříznivém počasí se program odehraje v budově Městského muzea Rýmařov.

Občerstvení bude zajištěno. – Teplé oblečení a deky s sebou!!

www.muzeumrymarov.cz – facebook a instagram @muzeumrymarov

festivál muzejních nocí 2023 pořádá Asociace muzeí a galerií České republiky, z. s., s podporou Ministerstva kultury. Další festivalové akce naleznete na <http://www.muzejnionoc.cz>.

LETNÍ SEZÓNA 2023

květen – září

externí expozice textilnictví
HEDVA ČESKÝ BROKÁT, s.r.o.

květen, červen, září
út + čt + so

9:00–12:00, 13:00–16:00

červenec, srpen

út + st + čt + pá + so

9:00–12:00, 13:00–17:00

140 Kč (základní), 70 Kč (snížené)

KAPLE V LIPKÁCH

(květen na objednání: 554 212 381)

červen – září

út + čt + so

9:00–12:00, 13:00–17:00

60 Kč (základní), 40 Kč (snížené)

PROHLÍDKY MĚSTA

červen – září

středa 10:00, 14:00

30 Kč (základní), 20 Kč (snížené)

více na:

tel.: 554 212 381

e-mail: icko@inforymarov.cz, muzeum.reditel@inforymarov.cz

www.muzeumrymarov.cz, www.inforymarov.cz

facebook: @muzeumrymarov, @inforymarov

Městská knihovna Rýmařov

Citát: Jakmile se rozhodnete, vesmír se spikne, aby se to stalo.

Ralph Waldo Emerson

(Nejen) literární výročí

1. 5. Svátek práce – slaví se od roku 1890 1. 5. 1923 nar. Joseph Heller, americký spisovatel (zemř. 12. 12. 1999) – 100. výročí narození 3. 5. Světový den svobody tisku – poprvé roku 1991 z iniciativy Reportérů bez hranic 5. 5. Významný den ČR – výročí povstání pražského lidu v roce 1945 5. 5. 1813 nar. Søren Aabye Kierkegaard, dánský spisovatel, teolog a filosof (zemř. 11. 11. 1855) – 210. výročí narození 5. 5. 1923 nar. Daisy Mrázková, malířka, ilustrátorka a autorka knížek pro děti (zemř. 14. 12. 2016) – 100. výročí narození 7. 5. 1833 nar. Johannes Brahms, německý skladatel, klavírista a dirigent (zemř. 3. 4. 1897) – 190. výročí narození 7. 5. 1973 zemř. Egon Hostovský, spisovatel a publicista (nar. 23. 4. 1908) – 50. výročí úmrtí 8. 5. Státní svátek ČR – Den vítězství, výročí kapitulace Německa v roce 1945 8. 5. 1903 zemř. Paul Gauguin, francouzský malíř (nar. 7. 6. 1848) – 120. výročí úmrtí 9. 5. 1883 nar. José Ortega y Gasset, španělský filosof, sociolog a spisovatel (zemř. 18. 10. 1955) – 140. výročí narození	12. 5. 1523 nar. Oldřich Prefát z Vlkanova, matematik, hvězdář, cestovatel a spisovatel (zemř. 26. 7. 1565) – 500. výročí narození 14. 5. Den matek (druhá květnová neděle) – slaví se od r. 1914 14. 5. 1863 nar. Vilém Mrštík, spisovatel, překladatel a publicista (zemř. 2. 3. 1912) – 160. výročí narození 15. 5. Významný den ČR – Mezinárodní den rodiny – slaví se od roku 1993 15. 5. 1833 nar. Sofie Podlipská, spisovatelka a překladatelka (zemř. 17. 12. 1897) – 190. výročí narození 16. 5. 1703 zemř. Charles Perrault, francouzský spisovatel, autor pohádek (nar. 12. 1. 1628) – 320. výročí úmrtí 17. 5. 1873 nar. Henri Barbusse, francouzský historik, spisovatel a novinář (zemř. 30. 8. 1935) – 150. výročí narození 18. 5. 1883 nar. Walter Gropius, německý architekt, průmyslový návrhář a urbanista (zemř. 5. 7. 1969) – 140. výročí narození 19. 5. 1883 zemř. Samo Chalupka, slovenský spisovatel (nar. 27. 2. 1812) – 140. výročí úmrtí 21. 5. 1933 nar. Erazim Kohák, filosof, publicista a politolog (zemř. 8. 2. 2020) – 90. výročí narození

22. 5. 1813 nar. **Richard Wagner**, německý skladatel, dirigent, spisovatel a divadelní režisér (zemř. 13. 2. 1883) – 210. výročí narození
25. 5. 1803 nar. **Ralph Waldo Emerson**, americký filosof a spiso-

vatel (zemř. 27. 4. 1882) – 220. výročí narození
28. 5. 1883 nar. **Václav Talich**, dirigent (zemř. 16. 3. 1961) – 140. výročí narození
31. 5. **Světový den bez tabáku – od roku 1987**

Čtenářská výzva

Pokračuje nový ročník Čtenářské výzvy, kterou vyhledává web Databazeknih.cz. Smyslem výzvy je objevovat knihy hrou. Stačí přečíst dvacet knižních titulů podle dvaceti pokynů. Ty najdete na webu Da-

tabazeknih.cz, na našem Facebooku a webových stránkách knihovny rymarov.cz.

Kniha napsaná dvěma autory Amie Kaufman & Jay Kristoff: Aurora povstává

Dívka, která přežila.

Píše se rok 2380 a na vesmírné akademii Aurora zrovna probíhá Výběr. Tyler Jones ukončil studium a po výcviku si vybírá hvězdný tým. Jenže Výběr prošvihnul, když zachraňoval dívku, která byla před lety uvedena do umělého spánku. Nakonec mu byli přiděleni odpadlíci, které nikdo nechtěl. Naštěstí se k němu dobrovolně přidala Scarlett, jeho sestra dvojče, a skvělá pilotka Cat.

Aurora Jie-Lin O'Malleyová, zkráceně Auri, je obyčejná sedmnáctiletá dívka. Když se v roce 2160 nalodila na vesmírnou loď Hadfield, která měla za úkol dostat se na vesmírnou kolonii Octavia, stala se nehoda. Loď se v Přehybu ztratila a přežila jen Auri. Všichni, které znala, jsou už dávno po smrti, a nejenže se probudila o dvě staletí později, ale navíc se u ní objevila mimořádná síla. Když zjistí, že v systému není žádná zmínka o existenci Octavie, rozhodne se přijít na to, co jí zatajují, a možná mezitím zachrání vesmír před zkázou.

„Jsi v pořádku?“ zeptá se.

„Tohle je Octavia?“ zasípám.

Zavrtí hlavou a jeho modré oči se zadívají do mých. „Jak se jmenuješ?“

„Aurora,“ povede se mi ze sebe dostat. „Auri.“

„Tyler,“ odpoví.

A já bych se měla zeptat, kde jsem. Jestli jsme na Hadfieldu a vytáhli mě z kryospánku dřív, nebo jsem na Zemi a mise byla zrušena. Ale v jeho pohledu je něco, co mi zabrání tu otázku položit.

Opře si čelo o sklo mezi námi s hlasitým zaduněním. Tak jako jsem to já udělala u toho okna na Devětaosmdesáté ulici. Ta vzpomínka mě zaskočí nepřipravenou, přinese s sebou bodavou vlnu touhy vidět mamku. Ten kluk vypadá stejně ztraceně, jako se cítím.

„A ty jsi v pohodě?“ zašeptám.

„Propásl jsem to,“ řekne konečně. „Výběr. Propásl jsem to od začátku do konce.“

Netuším, co je to Výběr nebo proč je tak důležitý. Ale stejně se zeptám.

„Měl jsi něco důležitějšího na práci?“

Přikývne a povzdychne si. „Zachraňoval jsem tě.“

Zachraňoval.

To není dobré slovo.

„Kdo ví, koho jsem dostal,“ řekne a oba víme, že mění téma. „Měl jsem mít čtyři z pěti prvních výběrů a teď dostanu zbytky. Odpad.“

A to jsem se jen řídit prav...“

„Není to zas taková hrůza, Tyi.“

To hluboké zapředení se ozve odněkud mimo moje zorné pole. Holčičí hlas.

Tyler se ode mě otočí, jako bych ani nemohla být miň zajímavá, a připlácne se na přední stěnu zadržovací místnosti. „Scarlett.“

(KAUFMAN, Amie – KRISTOFF, Jay. *Aurora povstává*. Přel. Kateřina Stupková. 1. vyd. Praha: Coobook, 2020, s. 29)

Série *Aurora* je již druhým projektem této australské dvojice. V roce 2015, u nás o rok později, vyšla série *Akta Illuminae*. Obě patří do žánru young adult sci-fi a mezi mladými čtenáři jsou velmi oblíbené. Jay Kristoff byl mimochodem v roce 2019 hostem HumbookFestu, českého literárního festivalu young adult literatury.

Jaroslava Adámková
Městská knihovna Rýmařov

Další tipy na knihy napsané dvěma autory:

Neal Shusterman & Jarrod Shusterman: Sucho
Terry Pratchett & Neil Gaiman: Dobrá znamení
Lucie Bechynková & Jan Štoček: Vrah je v každém z nás
Daniel Paisner & Krystyna Chiger: Dívka v zeleném svetru
Rachael Lippincott & Mikki Daughtry: Celou tu dobu
Marek Herman & Jiří Halda: Jsi tam, brácho?

Lars Kepler: Lovce králiků
Hans Rosenfeldt & Michael Hjorth: Temná tajemství
Sara Blädel & Mads Peder Nordbo: Rozpuštění
Vilém Mrštík & Alois Mrštík: Maryša
Arno Strobel & Ursula Poznanski: Anonymita
Jana Poncarová & Jiří Sankot: Deník Věrky Kohnové

Zaniklá osada Morgenland ožívá v novém románu

Mimořádně velký zájem zaznamenalo autorské čtení Pavla Šuby z románu Klíč k Morgenlandu, které knihovna uspořádala ve středu 29. března v podvečer. Posлуhače přilákalo téma poválečného vysídlování a nového osídlování pohraničí, které v české kultuře silně rezonuje, a především místo děje – zaniklá vesnice Morgenland poblíž Malé Morávky.

Editor Českého rozhlasu Radiožurnál Pavel Šuba začal pátrat v historii zaniklé osady v roce 2019. Místo samotné ho však přitahovalo od dětství a ještě víc v dospělosti, kdy se stal vedoucím blízkého letního tábora Green Valley. Na louce zvané Ranná táborníci pokaždé přeno-

cuji pod širým nebem – už kvůli svítání, které je tu nádherné.

Morgenland, česky Jitřní země nebo Ranná, však není jen krásnou lokalitou s magickým rozbřeskem. Ještě na konci druhé světové války tu stálo dvanáct stavení a výletní hostinec. Do dneška z nich zůstala jediná chalupa a dvousetletý jasan zvaný Barbara. Proniknout k původní podobě Morgenlandu znamenalo hledat v archivech, kronikách, na starých pohlednicích a mapách.

Osada, písemně doložená v 17. století, ale jistě založená dříve jako sídliště kovkopů, zničená za třicetileté války, obnovena a později

obývaná zemědělci, řemeslníky a dělníky, byla vždycky nesnadno dostupná. Ležela mimo hlavní komunikace, v nadmořské výšce 800 metrů. Ještě těžší bylo dostat se sem, když krajinu pokrýval sníh. „*Cesta do školy byla dlouhá a v zimě velmi obtížná. Když napadlo hodně sněhu, musel mi otec prošlapat cestu a podél zapíchat větvičky, abych trefil domů,*“ vyprávěl Pavlu Šubovi rodák z Morgenlandu Adolf Haubelt, který jako osmiletý zažil nucené vysídlení obyvatel osady a jež Pavel Šuba vypátral až v Ingolstadt.

Díky pramenům a vyprávění pamětníků Pavel Šuba natočil rozhlasový dokument *Morgenland*, který získal Česko-německou novinářskou cenu za rok 2020. Krátce po natáčení Adolf Haubelt zemřel a s ním de facto definitivně vymřela i osada. Po odsunu v září 1946 totiž nebyla znovu dosídlena; o život v zastrčené visce bez elektřiny nově příchozí nestáli. Morgenland postihl osud mnoha dalších vesnic v pohraničí, jen v okolí Rýmařova za podobných okolností zanikly Růžová, Ferdinandov nebo Hutov.

Po tři čtvrtě století však Morgenland znovu ožil. Pavel Šuba během

výzkumu nashromáždil množství informací, vzpomínek a detailů, které se začaly spojovat v příběh kouzelného místa. A tak vznikl román *Klíč k Morgenlandu*, slavnostně pokřtěný v říjnu loňského roku. Kniha nastoupila cestu ke čtenářům a brzy zaznamenala velký ohlas, o čemž svědčí i početná účast posluchačů na sérii letošních autor-ských čtení včetně toho v rýmařovské knihovně.

Pavel Šuba zdůraznil, že románový příběh je fikce, přesto se jej už kvůli své profesi novináře snažil zasadit do rámce ověřených faktů a autentických vzpomínek. Setkání se čtenáři znalými místa tak pro něj bylo i testem věrohodnosti příběhu. „*Většina z návštěvníků Morgenland znala, někteří už si s sebou přinesli knížku a přišli pro autogram. Jeden pán mi ukázal i klíč, který chce symbolicky v Ranné u jasanu pověsit. Prý už tam jeden takový je. Romantické a krásné, když si uvědomím, že moje kniha začala žít svým vlastním životem!*“ shrnul své dojmy z Rýmařova autor.

*Text a foto: Zdenka Nesetová
Městská knihovna Rýmařov*

Andersenská noc v knihovně

V poslední březnový pátek večer rýmařovská knihovna neutichla jako obvykle, ale naopak ožila nadcházející nocí. V čítárně se začaly kupit batůžky a spacáky, na výpůjčním pultu buchty. Zatímco se čítárna měnila v improvizovanou noclehárnu, půjčovna pro děti připomínala spíš hernu a výtvarnou dílnu. Začala Noc s Andersenem.

Na přelomu března a dubna české knihovny pořádají oblíbenou akci pro dětské čtenáře, která odkazuje ke slavnému dánskému pohádkáři Hansi Christianu Andersenovi. Pro děti je to příležitost zažít knihovnu

jinak. Program je pokaždé plný her, pátrání, vyrábění a samozřejmě čtení. Děti stráví v knihovně celý večer i noc – trampují ve spacácích mezi knížkami.

Rýmařovská knihovna připravuje Noc s Andersenem tematicky pro určitou skupinu dětí. V posledních letech v knihovně spaly třeba skautky nebo žáci dramatického oboru ZUŠ, kteří se tu učili umění vyprávění – storytellingu. Letos jsme pro změnu pozvali malé výtvarníky ze třídy Kamily Pánkové, a součástí večerního programu tak

logicky byla výtvarná dílna. Děti kreslily Andersenův portrét a pak jej tiskly na plátěné tašky. Kromě toho si zahrály únikovou hru, hledaly podle návodů cestu k odměně, stavěly domino z vyřazených knížeček a také pekly domácí pizzu. Těsně před usnutím si ještě poslechly pohádkový příběh *Pan lišák má knihy rád!* (nejlépe se špetkou soli a pepře).

Rýmařovská knihovna děkuje Kamile Pánkové ze ZUŠ Rýmařov za vedení výtvarného workshopu a také Rýmařovské pekárny a Prima pizzerii za příspěvek k občerstvení pro malé spáče.

*Text a foto: Zdenka Nesetová
Městská knihovna Rýmařov*

Městská knihovna Rýmařov a galerie Čítárna
vás zvou na výstavu obrazů

ZRCADLENÍ
Šárka Lupečková

17. března – 31. května 2023
výstavu uvede Zdenka Nesetová
na vernisáži
v pátek 17. 3. v 16 hodin

MĚK
RÝMAŘOV

**Městská knihovna Rýmařov
zve na Den rodiny
v pondělí 15. května od 15:00**

Program:
**Knihadýlko Ireny Fenyklové
(Pavouček Čenda)**
Ukázka knih a hraček pro nejmenší
Výtvarná díla

MĚK
RÝMAŘOV

Organizace a spolky

Děti z rybářského kroužku uklízely kolem rybníků

29. března proběhl úklid kolem rybníků v lokalitě u lomu. Brigády se zúčastnilo 16 dětí a dva vedoucí.

Jako každý rok byl náš „úlovek“ více než slušný, nasbírali jsme sedm velkých pytlů odpadků a také několik pneumatik. Je sice pravdou, že část odpadu pocházela od lidí, kteří se u vody rekreovali, nebo od mládeže, která má tato místa oblíbená pro různé oslavy. Současně je ale pravdou, že hodně odpadu pochází od nás, rybářů, bohužel často od dospělých. Tím jsou porušovány nejen rybářské předpisy, ale úplně zbytečně si hyzdíme naši krásnou přírodu.

V kroužku se snažíme vést děti k ochraně přírody, k tomu, aby po sobě od vody nepořádek odnášely, a budeme moc rádi, když nám v tom svým zodpovědným chováním dospělí rybáři pomohou. Samozřejmě to platí také pro ostatní návštěvníky našich rybníků. Všem předem děkuji.

*Text a foto: Zdeněk Tkadleček
vedoucí rybářského kroužku*

Diakonie ČCE – středisko v Rýmařově zve na oslavy 30. výročí a prohlídky poskytovaných služeb

Diakonie ČCE – středisko v Rýmařově si připomíná 30 let od svého založení a srdečně zve na oslavy, které se uskuteční v pátek 26. května, a také na prohlídku poskytovaných služeb ve dnech od 23. do 25. května po předchozí telefonické domluvě.

Rýmařovské středisko Diakonie ČCE zahájilo svou činnost v roce 1993. Poskytuje kvalitní sociální a další služby široké škále potřebných lidí z Rýmařovska.

Oslavy začnou v pátek 26. května v 10:00 ekumenickou bohoslužbou v kapli V Lipkách. Bude ji sloužit děkan římskokatolické farnosti Rýmařov Mgr. ICLic. František Zehnal, Th.D., a farář ČCE Olomouc Mgr. Jan Lukáš, vystoupí pěvecký sbor Bernardini pod vedením Bernardiny Meredové. Po bohoslužbě proběhne prohlídka kaple V Lipkách komentovaná děkanem Zehnalem.

Poté se program přesune na rýmařovské náměstí Míru, kde od 14 hodin vystoupí Městský dechový orchestr Bruntál, dále se představí taneční skupina God Whisper z Rudné pod Pradědem, kterou v 16 hodin vystřídá skupina Crazy Dogs, jež vás strhne rytmem padesátých let v původním nástrojovém obsazení a aranžích špičkových hudebníků. Po celé odpoledne budou na náměstí Míru prezentovány terénní

služby Diakonie ČCE – střediska v Rýmařově, bude připraveno občerstvení za příznivé ceny a vstup bude samozřejmě zdarma. V rámci 30. výročí založení střediska bude možno si po dohodě prohlédnout tyto služby:

Domov odpočinku ve stáří v Dolní Moravici

24. 5. 10:00–12:00

25. 5. 14:00–16:00

Kontaktní osoba – Renata Bršťáková, mob.: 736 430 633

Dětská skupina Sovička

23. 5. 9:00–11:00

Kontaktní osoba – Bc. Lucie Tvrdcová, mob.: 604 742 269

Sociálně terapeutická dílna Buřinka

25. 5. 9:00–11:00

Kontaktní osoba – Bc. Lucie Tvrdcová, mob.: 604 742 269

JS

Zdroj: Diakonie ČCE – středisko v Rýmařově

JES ART – umělecký festival pod širým nebem

Několik desítek umělců v inspirujícím prostředí Kempu Indiana v Janovicích u Rýmařova. To je jesenický umělecký festival JES ART, který letos proběhne v sobotu 20. května.

V 10 hodin se opět otevře veřejnosti unikátní jednodenní venkovní galerie uměleckých děl všech druhů a žánrů. Malíři, sochaři, fotografové, šperkaři a umělci řemeslníci představí svou tvorbu a seznámí návštěvníky se svou prací prostřednictvím workshopů či ukázek práce. Letos se můžete opět těšit na malířský workshop, tetování hennou či lekci flamenca. Nově si budete moci vyzkoušet točení na hrnčířském kruhu, poznávání nerostů a polodrahokamů či míchání éterických olejů, podívat se na techniku cínování a uměleckého kování.

V průběhu dne budou k vidění taneční vystoupení, autorská čtení spisovatelů a v 15 hodin vystoupí slovenská folkrocková kapela P.O.H.

Festival založila před 5 lety rýmařovská rodačka a malířka Ludmila Ondrašíková, tvořící pod značkou LionART, s cílem zviditelnit umění v podhůří Jeseníků. Každoročně se tak zde setkávají úplní nováčci i ostřílení matadoři slavných jmen.

Výstavy umělců budou prodejní, vstup na festival zdarma. Kompletní program je možno sledovat ve facebookové události JES ART 2023.

Děkujeme sponzorům, bez kterých by festival nemohl v této podobě proběhnout. Jsou jimi město Rýmařov, VESPER FRAMES, s. r. o., RDmont, s. r. o., KATR, s. r. o., a RD Rýmařov, s. r. o., mediálním partnerem je Radio Haná.

Ludmila Ondrašíková

jesenický umělecký festival
JES ART
Kemp Indiana
Janovice u Rýmařova
20. května 2023 od 10 hod.

Výstava umění, festival a přehledka uměleckých workshopů
pod širým nebem od autorů nejen z podhůří Jeseníků.

Hudba, tanec, autorské čtení, ukázky uměleckých činností.

Od 15 hod. koncert skupiny P.O.H. (Dolný Kubín)

Vstup na festival ZDARMA

Rýmařov RADIO HANÁ
RDmont s.r.o. VESPER HOMES KATR RD RÝMAŘOV

Sponzory akce jsou město Rýmařov, RDmont s.r.o.,
Vesper Frames s.r.o., KATR s.r.o. a RD Rýmařov s.r.o.
Mediálními partnery festivalu je Radio Haná.

Zámek Janovice

Letošní sezóna na janovickém zámku je obzvlášť významná

Sezóna na zámcích a hradech je v plném proudu a naše památky se těší na své malé i velké návštěvníky. Správci a pracovníci těchto památek mimo sezónu s velkou pilí každoročně nejen plánují zajímavé a originální programy a akce, kterými se návštěvníkům snaží poutavou cestou přiblížit historii jimi spravovaných objektů, ale také opečovávají jejich prostory nebo mobiliář.

Letošní sezóna je pro zámek v Janovicích obzvlášť významná. Národní památkový ústav, jenž má zámek od roku 2019 ve své péči, každoročně vyhlašuje projekt Po stopách šlechtických rodů. Letošní třináctý ročník věnuje rodu Harrachů. Projekt se jmenuje Harrachové – vznešenost zavazuje a sám název tento rod přesně vystihuje. Za poměrně krátkou dobu, po kterou působím na zámku, díky postupnému rozkrývání historie zámku a osudů jeho majitelů mohu jedině souhlasit.

V rámci projektu je náš zámek vedle Hrádku u Nechanic (doporučuji k navštívení, pokud vás v létě cesty zavedou k věnnému městu Hradci Králové) druhým stěžejním objektem, který letos připomene památku tohoto starobylého a velmi významného rodu, jenž se nesmazatelně zapsal do historie naší země.

Kromě různých akcí, které se letos budou rodu na mnoha památkách, v paměťových institucích či městech ČR věnovat, byla vydána také skvělá publikace s titulem *Harrachové – vznešenost zavazuje* a bude k zakoupení i na pokladně našeho zámku nebo v e-shopu Národního památkového ústavu www.npu.cz. Dalším pěkným počinem bylo vytvoření speciální Turistické vizitky, kterou si také můžete přijít k nám na zámek zakoupit a rozšířit tak svoji sbírku.

Akce, na které se můžete těšit:

V pátek 28. 4. od 16:00 – Vítání jara – ve spolupráci se SVC a ZUŠ Rýmařov. Děti se mohou těšit na pásmo pohádek či malování na obličej, opéct si buřty, něco vytvořit, nebo jen tak trávit volné chvíle v příjemném prostředí zámeckého nádvoří s rodiči. Občerstvení zajištěno.

V sobotu 20. 5. od 13:30 – Požehnání nově vysázené alejí a koncert k počtě Harrachů. Alejí požehná děkan František Zehnal z farního úřadu Rýmařov a následně si zpřijemníme odpoledne koncertem

k počtě rodu Harrachů v rámci cyklu Musica Harrachiana, těšit se můžete na soubor Plaisirs de Musique (Jan Čižmář – loutna, Marta Kratochvílová – flétna).

V sobotu 3. 6. se opět můžete těšit na Zámecký jarmark a vernisáž dětských prací MŠ, ZŠ Rýmařov a okolí či ZUŠ Rýmařov. Program ještě tvoříme a doplňujeme, bude upřesněn.

Taktéž připravujeme na letní měsíce se Střediskem volného času Rýmařov promítání letního kina, vernisáž k panelové výstavě na náměstí v Rýmařově ve spolupráci s Městským muzeem Rýmařov a zahájení výstavy v prostorách zámku ve spolupráci s NPÚ ÚOP Ostrava.

Poslední srpnovou sobotu jako tradičně po celé republice i u nás na zámku můžete zažít Hradozámeckou noc. Na září je plánována například přednáška PhDr. Zezulčíka, kastelána ze zámku Kunín, či kastelánské prohlídky. Závěr hlavní sezóny se na konci října opět ponese v duchu Strašidlení. V prosinci si předvánoční chvíle budete moci zpříjemnit adventními koncerty. Bližší informace k programům budou upřesněny.

Děkuji všem, kteří nás v přípravě sezóny v různých směrech podpořili, a zároveň předem děkuji všem, kteří s námi v letošní sezóně budou spolupracovat. Těšíme se na vás.

*Markéta Janáková
kastelánka zámku Janovice u Rýmařova
Foto: redakce*

Harrachové – vznešenost zavazuje (recenze knihy)

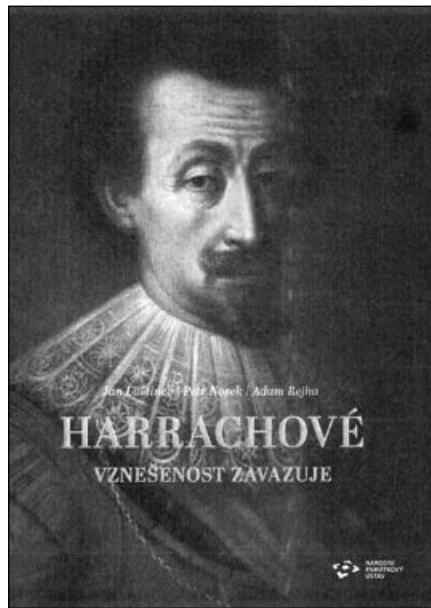
Aristokratické rody zemí Koruny české lze rozdělit z hlediska času na celkově (předbělohorské a zároveň pobělohorské) i částečně kontinuální (pouze pobělohorské), z ekonomického hlediska na rody s majetkovým a společenským zázemím v českých i rakouských zemích a na rody výlučně zemské, spjaté s určitou částí habsburské monarchie.

Rodem celkově kontinuálním v českých i rakouských zemích byli Harrachové, nositelé erbu červeného štítu a v něm třech stříbrných pštosích per vetknutých do zlaté koule (puklice?). Pocházeli ze za-

niklé vesnice Harachy na jihu Čech, tvořili dvě rodové linie – českou (vymřela v roce 1725) a (horno)rakouskou, která dosáhla většího významu mj. povýšením Leonarda IV. z Harrachu do stavu říšských svobodných pánů v roce 1552 a získáním říšského hraběcího titulu Karlem I. z Harrachu v roce 1623. Harrachové zastávali významné úřady, postupně přesouvali svou hospodářskou a politickou aktivitu do českých zemí, kde se posléze zabývali i národnostní otázkou a podporou vzdělanosti. V 13. ročníku projektu Národního památkového ústavu

Po stopách šlechtických rodů padla volba právě na Harrachy. Vrcholem harrachovského roku je publikace nazvaná *Harrachové – vznešenost zavazuje*, vydaná v březnu 2023. PaedDr. Jan Luštinec (emeritní ředitel Krkonošského muzea v Jilemnici a významný badatel o dějinách rodu Harrachů), Mgr. Petr Nosek (zástupce kastelána zámku Hrádek u Nechanic) a Mgr. Adam Rejha (pracovník NPÚ) napsali kompaktní harrachovskou monografii. Splnili daný cíl?

Kniha je rozdělena na úvod a šestnáct kapitol – medailonů jednotlivých osobností rodu. Trio autorů důkladně využilo svých odborných znalostí a zkušeností s harrachovskými sbírkovými či archivními fondy. Dějinný příběh rodu je popsán věcně i objektivně (např. posouzení postojů Jana Nepomuka Antonína Harracha v době okupace v letech 1939–1945) a jsou vysvětlena přediva společenských i příbuzenských vztahů Harrachů. Podrobně se lze seznámit se složitými reáliemi raně pobělohorské doby (Isabella Kateřina z Harrachu jako manželka Albrechta z Valdštejna a věcné posouzení podílu arcibiskupa a kardinála Arnošta Vojtěcha z Harrachu na procesu rekatolizace), ale informativně objektivní je pohled na ekonomické a z nich vyplývající sociální vazby Harrachů k poddaným (posléze zaměstnancům) a kulturní mecenáši (Jan Nepomuk Harrach jako podporovatel vzdělávacích institucí v čes-

kých zemích či sociální vztah Otty Jana Nepomuka Harracha k jeho vychovateli, básníku Juliu Zeyerovi). Publikováno je množství dobových fotografií rodových sídel a značný prostor je věnován popisu harrachovských nemovitostí v Čechách, na Moravě i v Rakousku (Ferdinand Bonaventura a jeho syn Alois Tomáš Raimund Harrachové jako císařští diplomaté a zakladatelé obrazárny na zámku Rohrau) a údajům o jejich historii – v přehledu se pouze nenalézá podrobnější

informace o současném vlastnictví a využití zámku v Brucku nad Litavou. Závěrečná část knihy se týká Harrachů žijících na Moravě (Janovice u Rýmařova, Kunín, Velké Meziříčí). Zajímavě se jeví nepřímé porovnání dvou odlišných životních osudů – veřejnosti známějšího Františka Harracha, který byl přítomen atentátu na následníka trůnu Františka Ferdinanda d'Este v Sarajevu (zakrvácený kapesník se nachází ve sbírkách velkomeziříčského zámku), a méně známé Marie Walburgy Waldburg-Zeil roz. Harrachové a jejího vzdělávacího mecenáše, vždyť žákem školy na zámku v Kuníně byl pozdější významný český historik a politik František Palacký.

Monografie *Harrachové – vznešenost zavazuje* je stylově jednotná, kvalitní redigování výrazně přispělo ke kompaktnosti textu obsahujícího i četné poznámky a volně vložený rodokmen Harrachů. Autoři cíl splnili. Kniha bude vrcholem 13. ročníku projektu Po stopách šlechtických rodů a může se stát pozváním k návštěvě památkových objektů spjatých s Harrachy, ale i klíčem k pochopení jejich dějinné role.

Stanislav Vaněk

(Luštinec, Jan – Nosek, Petr – Rejha, Adam. *Harrachové – vznešenost zavazuje*. 1. vyd. Sychrov: NPÚ – územní památková správa na Sychrově, 2023. 212 str. ISBN: 978-80-906784-6-0)

 NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

Státní zámek Janovice u Rýmařova
Vás srdečně zve
v sobotu 20. května 2023
na
Požehnání stromořadí
na počest rodu Harrachů
od 13:30 na nádvoří zámku
a
koncert souboru *Plaisir de Musique*
Účinkující: Jan Čížmář - loutna
Marta Kratochvílová - flétna
v rámci cyklu Musica Harrachiana
od 14 hodin v interiéru zámku
*Hudební
Lahůdky*
www.zamek-janoviceurymarova.cz, tel. +420 778 961 569, e-mail: janovice@npu.cz

HARRACHOVÉ
VZNEŠENOST ZAVAZUJE
Po stopách šlechtických rodů 2023

 NÁRODNÍ
PAMÁTKOVÝ
ÚSTAV

Státní zámek
Janovice u Rýmařova

Návštěvnícký okruh		Provozní doba	
SVĚT „JANOVICKÝCH“ HARRACHŮ		duben	so-ne 11-14 hodin
Základní vstupné	120 Kč	květen (út-pá na zavolání)	so-ne 10-15 hodin
Děti (6-17)	40 Kč	červen-září	út-ne 10-15 hodin
Mládež (18-24); Senioři 65+;		říjen	so-ne 10-15 hodin
Držitelé průkazu ZTP, ZTP/P	100 Kč		
Děti do 6 let (0-5)	zdarma		

Součástí prohlídky je výstava fotografií Petra Šimčíka "ZÁKAZ VSTUPU" a výstava dětských prací. *Pozn.: Státní svátky OTEVŘENO*
Prohlídky začínají vždy v celou hodinu.

Původně žerotínská tvrz z 1. poloviny 16. století, přestavěná Hoffmanny z Grünbüchlu na renesanční zámek. V roce 1721 získávají zámek Harrachové, kteří zde vybudují zámecký komplex s pivovarem a správou janovického velkostatku. Od roku 1884 je zámek rodinným sídlem janovických Harrachů a ti panství vlastní až do roku 1943. Od roku 2019 je zámek pod správou Národního památkového ústavu.

Provozní doba se může měnit! Aktuální informace naleznete na webových stránkách objektu.
tel. + 420 778 961 569, e-mail: janovice@npu.cz, www.zamek-janoviceurymarova.cz

Z okolních měst a obcí

Biologická olympiáda 2023

Okresní kolo letošního 57. ročníku biologické olympiády pro kategorii D se uskutečnilo ve čtvrtek 30. 3. 2023 v SVČ Krnov. Kategorie D je určena žákům 6. a 7. tříd a odpovídajících ročníků gymnázií.

ZŠ Břidličná letos reprezentovala Viktorie Miková ze 7. B a nováček David Vlček z 6. A. Během dopoledního zápolení čekal na 17 soutěžících test znalostí na téma bezlesí, poznávání přírodnin a praktický úkol zaměřený na rostlinné orgány. Kdo postoupí do krajského kola, které se uskuteční 25. května v Ostravě? Na výsledkovou listinu se nám opět dívá krásně. Na 1. místě se umístila Viktorie Miková, a zajistila si tak postup do kraje. Druhému

místu utekla o 18,5 bodu. Fantastický výkon a velká gratulace. Pochvalu si však zaslouží i David, který se rovněž statečně snažil, ale jeho výkon byl malinko ovlivněn účastí v krajském kole zeměpisné olympiády jen o den dříve. Přesto jsou to pro něj cenné zkušenosti. Oběma držíme palce do dalšího přírodovědného klání, které na ně čeká již 5. května 2023 v krajském kole soutěže Zlatý list.

Text a foto: Mgr. Květa Děrdová

OBEC HORNÍ MĚSTO
VÁS ZVE NA
STAVĚNÍ MÁJKY

KDY: v neděli 30. dubna 2023 v 10:00

KDE: hřiště ve Skalách

PROGRAM: stavění májky, úklid, opékání buřtů

Pro dodržení pitného režimu bude otevřena HOSPODA NA ŠPICÍ.

Prostor pro firmy a podnikatele

Ředitel RD Rýmařov Jiří Buchal hodnotí uplynulý firemní rok

O RD Rýmařov bylo v uplynulém roce hodně slyšet. Jak byste hodnotil rok 2022? Dařilo se vám?

Mluví se o nás zaslouženě. Jsme jedničkou na středoevropském trhu dřevostaveb. Před ostatními firmami vedeme „o celý parník“ a díky skvělé práci našich zaměstnanců tuto pozici nejen úspěšně hájíme, ale ještě ji posilujeme. Navzdory válce na Ukrajině, extrémnímu zdražování surovin a energií či vysoké inflaci jsme přesáhli obrát 1,2 miliardy korun a vyrobili jsme téměř 430 domů. Z obchodního pohledu se nám loni dařilo nejlépe za

posledních několik let. Výsledkově budeme v mírném plusu. Což je velký úspěch ve stavebnictví v loňském roce.

Ekonomická situace podniku je tedy stabilní?

Vztaženo k výsledkům roku 2022 a prvním měsícům letošního roku určitě ano. Zvládli jsme několik náročných let (covid, energie, inflace) a vyšli jsme z nich posílení. Nyní úspěšně expandujeme v západní Evropě.

Daří se vám, ale na začátku roku jste přistoupili k nucené dovolené. Jaký jste k tomu měli důvod?

Nepoužil bych spojení „nucená dovolená“. Zaměstnanci RD Rýmařov každoročně mívají dovolenou od týdne před Vánoce do druhého týdne v lednu. Letos jsme nezačínali v druhém týdnu hned v pondělí, ale až ve středu. Důvodem bylo plánování výroby a úspora energií. Původně jsme plánovali začít až ve třetím lednovém týdnu, nicméně práce bylo tolik, že jsme od delší pauzy museli ustoupit.

Plánujete na letošní rok nějaké investice?

V roce 2022 jsme do výroby investovali přes 50 milionů korun a v roce 2023 plánujeme podobnou částku. Každá naše investice má

za cíl zvýšit efektivitu i kvalitu výroby a pochopitelně ušetřit náklady. Nyní například budujeme fotovoltaickou elektrárnu, která nám ve slunných dnech pokryje velkou část naší denní spotřeby. Výroba tak bude nejen levnější, ale také ekologičtější. Dále jsme vyměnili svítidla a některé spotřebiče. Důsledně měříme a monitorujeme spotřebu plynu a elektřiny a díky všem těmto opatřením jsme byli schopni vyrobit o pětinu víc domů než v předchozím roce, a přitom jsme ušetřili 30 % elektřiny a 50 % plynu.

Můžete prozradit, jakých výsledků byste letos rádi dosáhli?

Chceme určitě růst, ale říkat nějaké konkrétní předpovědi uprostřed ekonomické recese, s inflací kolem 15 % a hypotékami za více než 6 %, by nebylo rozumné. Rádi bychom dosáhli obrátu 1,4 miliardy korun a věříme, že i díky zahraniční expanzi je to splnitelné. V posledních měsících jsme se navíc zúčastnili několika velkých veletrhů a upřímně nás překvapil nebyvale vysoký zájem zákazníků o dřevostavby i modulové domy RD Rýmařov. Jediné, co prodeje v současné době brzdí, jsou vysoké úroky hypotečních úvěrů a obavy lidí o další vývoj ekonomické situace. Přesto se nám daří situaci zvládat, domy stále prodáváme, výpadky na českém trhu nahrazujeme prodejem v zahraničí a věřím, že tomu tak bude i po zbytek roku.

V nabídce máte desítky domů. O jaké z nich je největší zájem?

Každý, kdo nás zná, při pohledu na aktuální nabídku zjistí, že jsme většinu domů výrazně obměnili a omladili. Samozřejmě jsou v nabídce domy, které se prodávají lépe než jiné, ale je potřeba říci, že dnes je víc než 80 % všech prodaných domů individualizovaných. Málokdo si vybere konkrétní dům a ve stejné specifikaci si ho nechá i postavit. Naši výhodou je, že máme dokonale zvládnuté procesy, vlastní projektanty a umíme zákazníkům poskytnout komplexní služby na klíč.

Na začátku jste zmínil válku na Ukrajině. Zapojili jste se také do přímé pomoci?

Samozřejmě. Ukrajinu a lidi přecházející před válkou podporujeme od samého začátku konfliktu v únoru loňského roku. Ubytovali jsme

uprchlice v naší závodní ubytovně, společně se zaměstnanci pomáháme rodinám finančně, dáváme Ukrajincům práci ve fabrice. Ve spolupráci s ukrajinskou ambasadou pomáháme dodat do nemocnic blízko bojišť nemocniční lůžka a velké agregáty na výrobu elektřiny, jsme zapojeni do několika mezinárodních projektů pomoci a později chceme pomáhat i s obnovou.

Zmínil jste zahraniční expanzi, která se rozvíjí především pod vaším vedením. V jakých zemích konkrétně rozšiřujete své působení a proč jste se tak rozhodli?

Zahraniční trhy pro nás představují největší potenciál růstu. Zaměřujeme se především na Německo, Švýcarsko a Rakousko, což jsou trhy, kde mají dřevostavby silnou tradici. Naši velkou výhodou je, že umíme vyrobit většinu domu v hale u nás a prefabrikované části dovézt na místo, kde se dům rychle postaví. Ve Švýcarsku chceme letos postavit deset domů a začneme stavět i dva bytové projekty. V příštím roce bychom rádi produkci ve Švýcarsku zdvojnásobili. V Německu letos postavíme zhruba 60 domů a v příštím roce bych rád přesáhl stovku.

Dlouhé roky je RD Rýmařov partnerem celé řady projektů, spolků a klubů. Plánujete tyto aktivity omezit, nebo naopak nadále rozvíjet a posilovat?

Jako největší a stabilní zaměstnavatel v Rýmařově máme k městu a jeho obyvatelům silný vztah. Proto podporujeme lokální kluby, spolky a organizace, jako například Ski klub RD Rýmařov, SK Jiskra Rýmařov a mnoho dalších. Loni jsme na podporu spolků a činnosti v Rýmařově a okolí vynaložili téměř 1 milion korun, což bylo výrazně víc než v předchozích letech. Letos plánujeme tuto míru podpory udržet.

V posledním rozhovoru jste nám prozradil, že nejste odsud, ale dojíždíte. Jak se vám u nás líbí? Nechystáte se k nám přestěhovat?

A víte, že ano? Ne natrvalo, protože rodinu mám ve Středočeském kraji, ale Rýmařov a jeho okolí jsem si zamiloval natolik, že tady trávím čím dál více času. Vedle fabriky stavíme dva vzorové domy a v jednom z nich, modulárním patrovém domě, budu nově i bydlět.

Rád si po práci vyrazím na kole na Mravenčovku do lesů a pak třeba do Karlova na utopenice a pivo, v zimě na lyže nebo na běžky. Příležitosti, co tady v okolí dělat, je hodně, a konečně tady budu mít i větší zázemí. Těším se na to.

Co zatím považujete za svůj největší úspěch v RD Rýmařov?

Já bych jen rád řekl, že RD Rýmařov vůbec není jen o mně. Je to především značka s padesátiletou historií, na jejímž současném úspěchu má zásadní podíl její majitel, společnost Progresus, a především pak stovky zaměstnanců, kteří domy vyrábí a staví. Díky nim je RD Rýmařov tam, kde je. Osobně mě těší, co se nám podařilo ve fabrice za uplynulý rok zvládnout. Vážím si toho, že zaměstnanci sami chodili s nápady na snížení spotřeby energií, že se zapojili do pomoci válkou postíženým Ukrajincům a pochopitelně jak mě přijali. Nejsm zdejší, ale jsem tady proto, abych pomohl celou firmu nadále rozvíjet a posilovat její pozici největšího výrobce dřevostaveb ve střední Evropě. Chceme čím dál víc prodávat naše domy do zahraničí a jsme na dobré cestě. Díky všem a děkuji i našim externím partnerům poskytujícím významné subdodávky při našich stavbách.

Jan Kubát

Foto: archiv RD Rýmařov

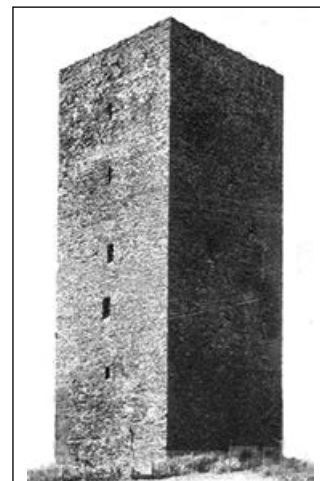
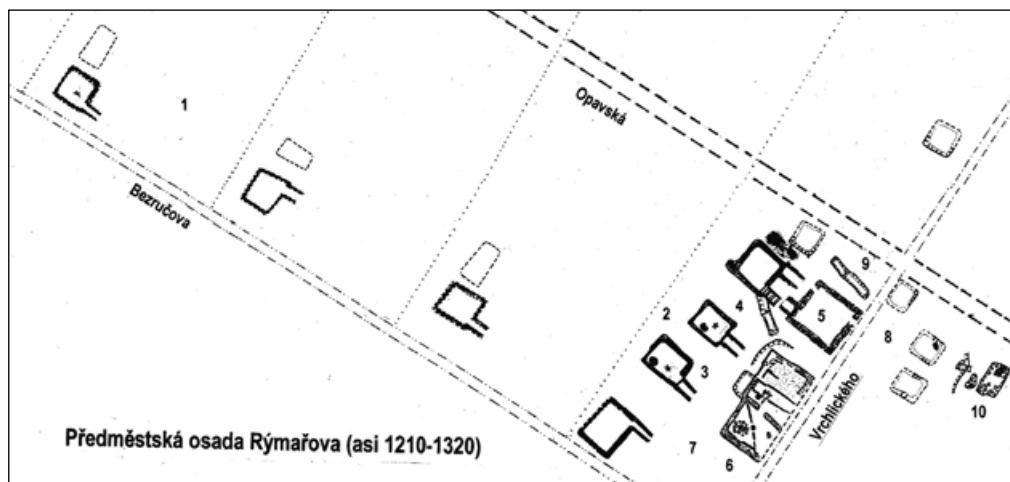
Z historie

Středověké děti a pověry

7. Stavební obětiny a jiné pověry středověkých Rýmařovanů

Do oblasti lidové magie očividně patří praktiky německých kolonistů ze 3. fáze předměstské osady na Bezručově ulici. Opět jde o rozšířený rituál, který sledujeme v nezvyklé rozmanitosti od prehistorických kultur po dnešek (Balkán). Vždy šlo o oběť bohům či démonům i nedefinovatelným přírodním silám a očekávalo se, že se tak zajistí léta hojnosti a šťastné existence novostavby či mikrokosmu jejích obyvatel, ať se jednalo o primitivní zemnici, roubenku, chrám, palác, případně pevnost fascinující svou rozsáhlostí.

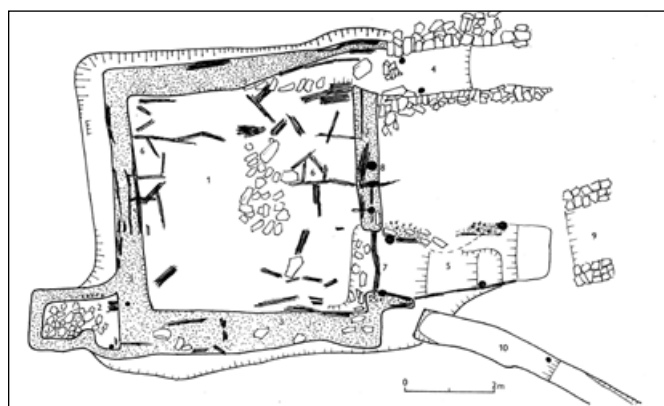
Nešlo o skutečné modloslužebnictví, ale stavebník byl nucen zvážit, co by se mohlo stát zlého při nedodržení zvyku tradovaného jeho předky po staletí, ba i tisíciletí. Zatímco ve starších obdobích šlo mnohdy o oběť živého tvora (zvířete, člověka), antika již krvavé praktiky zahrnovala (viz pohoršení Římanů nad lidskými oběťmi Etrusků) a středověk neznal, třebaže se občas některý kastelán (nálezy koster v hradním areálu) provinil proti faktům smyšlenkou, aby dodal své živnosti na vážnosti nutnou dávkou návštěvníky vřele přijímané morbidity.

11 Předměstská osada Rýmařova (1 zemědělské usedlosti /4/, 2 domy řemesníků na návsi /4/, 3 dům ševce, 4 dům kováře, 5 rychta (tvrz?), 6 obchodní stanice, 7 náves, 8 ruiny starší předkolonizační vsi, 9 zbytek rýhy po hledání zlata, 10 zařízení na promývání zlata)

10 Věžovitá kamenná tvrz ze Semtěše u Kutné Hory (půle 14. st.)

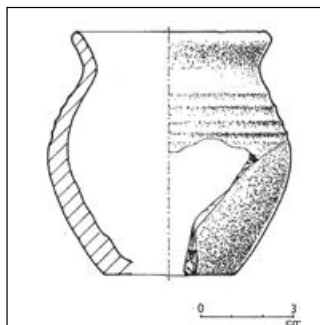
Trhová ves kolonistů obklopila v 2. polovině starší, avšak stále fungující obchodní stanice (obr. 11/6) a nad ní poměrně rozsáhlý dům s masivními kamennými základy, který mohl být rychtou, hlavním objektem dvorce, případně nižší kamennou věžovitou tvrzí (Novák, 1974), jaká se dochovala např. v Semtěši v okrese K. Hora (obr. 10, obr. 11/5), ale i na jiných místech. Oba objekty přiléhaly k dnešní ulici Vrchlického a lemovaly východní část podlouhlé návsi (obr. 11/7). Paralelně ji ohraničovaly ze západu čtyři zahlušené domy řemesníků s klesajícími rampovými vchody uvnitř krytého zádveří (obr. 11/2), z východu krčma se stájí a nahoře na svou dobu impozantní stavba. Zemědělci se usadili podél cesty, jež běžela v místech dnešní Bezručovy ulice, a nad ní se v místech dnešní zástavby nacházelo v řadě (jednořadová ves) 4–5 selských usedlostí v sedmdesátimetrových odstupech. Stály u spodní části lánů, jež byly vyměřeny v druhé polovině 13. století (obr. 11/1) a najdeme je v nezměněné podobě (ovšem už bez domů) i na Surgantově

Dům kováře s dýmníkem (2) a dvěma vchody (Bezručova ul., 2. půle 13. stol.)

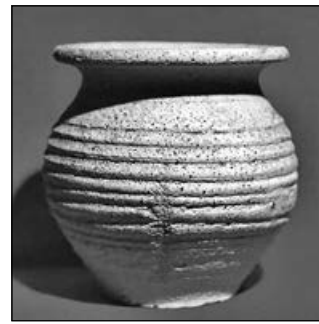

2b Menší hrnek (česká dílna, dovoz), obětina z domu ševce, česká keramika (po 1250)

2c Hrneček (domácí moravská dílna), obětina z domu ševce (po 1250)

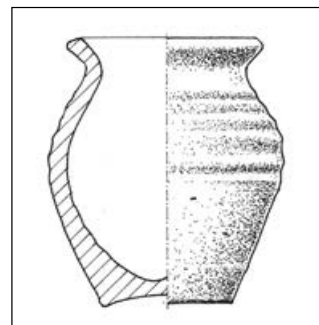
(064–016) byla obětina bohatší (patrně jako stavebník) a obsahovala pět nádob. Do východní části jižní obvodové zdi byl nedaleko prahu dveří uložen džbán (obr. 1a), zástupce šedé kolonizační keramiky s rtovitým okrajem, vyrobený z hlinitojilovité hmoty a se značkou na dně. Ve východní zdi jsme opět nedaleko vstupu našli horizontálně ležící hrníček, který okrajem mířil do vnitřního prostoru (obr. 1d), následoval moravský tlustostěnný

2a Hrneček (německá keramika), obětina z domu ševce (po 1250)

1a Džbán (německá keramika), obětina z domu živnostníka (po 1250)

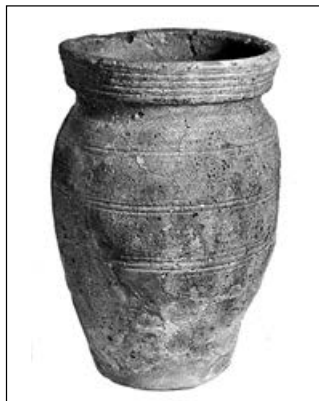
1d Hrneček (domácí moravská keramika), obětina z domu živnostníka (po 1250)

Vraťme se však k centru vsi. Druhý dům od Bezručovy ul. byl podle indicií ševcův (064–014, obr. 11/3) a čtvrtý, poslední a zároveň největší z nich očividně sloužil kováři (obr. 11/4). Zbývající mohly podle většiny dochovaných zakládacích listin sloužit řezníkovi a krejčímu. Uvnitř dusanicové (mazanicové) jižní obvodové zdi ševcovny nedaleko vstupních dveří jsme našli tři zazděné nevelké nádoby: dva vejčité hrnky středomoravské proveniencí s typickými vzhůru vtaženými okraji s vlnovkou, obtáčené na ručním kruhu (obr. 2b, c), a vzácný bílý terakotový hrnek s prostým okrajem a výdutí (obr. 2a), vytočený na kopačím kruhu (rychloobrátkovém). V dalším zahlušeném domě

tuhoý hrnc z Mohelnicka (obr. 1b) a menší vejčitá nádoba s deko-rem dvou linií prostého radélka (obr. 1c) Proti nálezům v jiných loka-litách zde byly uloženy nádoby nejspíše prázdné, hlinitý zásyp vnikl do nádob až po zřícení stěn. Vždy byly nádoby uloženy co nejbliže ke vchodu, a tak třeba zvážit, zda zároveň neměly spolu s domácími ochrannými i škodlivými duchy (zmek, šotek, rarach, hospodářiček) bránit vstupu do chalupy nebezpečné bytosti (nepřítelé, soupeře, ba-ziliška, zloděje, démona, ďábla nebo čaroděje ad.).

1c Hrnc s radélkem (domáci moravská keramika), obětina, dům živnostníka (po 1260)

1b Hrnc (domáci moravská keramika), obětina z domu živnostníka (po 1250)

Stavební obětinu přinesl též dům zemědělce (064B–XXIX). Konec klesajícího rampového vstupu (obr. 5) v zádveři ohraničil mohutný dřevěný práh. Vlevo nedaleko od něj byly vloženy do zdiva dvě im-pozantní nádoby: mohutný soudkovitý zásobnicový hrnc s loštickým habitem, tentokrát vyplněný z velké části zcela zuhelnatělými rostlinnými zbytky podobnými řezance (obilí, sláma, seno?), a těsně vedle něj stála tlakem rozpraskaná baňatá tenkostěnná bílá nádoba (kugelforme), zdobená pod nejširší částí výdutě vodorovnými rýhami a v podhrdlí červenou linkou. Jde o typické německé zboží ovlivněné porýnskými antickými tradicemi (obr. 3a–b). Nález též svědčí, že kolonisté současně používali výrobky tradičních moravských dílen i svých hrnčírů. Ačkoli se stejné praktiky v dalších domech neprokázaly, důvodem může být spíše stav za-chovalosti ruiny. Prázdné nádoby v základech obydlí se objevily i ve zbytcích zemnic v Hradištku u Davle, torza městečka ze 13. století, jehož založení se nezdařilo.

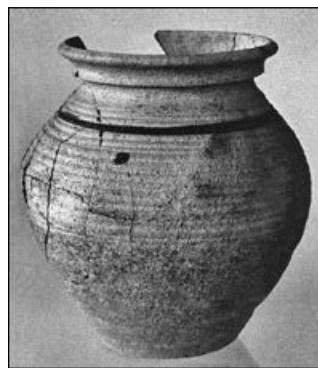
5 Zádveři zahloubené stavby s rampovým vchodem, obětina v pokračování pravé zdi

Obětina z domu rolníka po od-stranění zdiva (po 1250)

Vysoký tuhoý zásobnicový hrnc (loštický habitus, kol. 1250)

3a Kulovitý červeně malovaný hrnc (typická německá keramika, kol. 1250) po slepení

3b Tentýž hrnc po restauraci opatřený poklicí

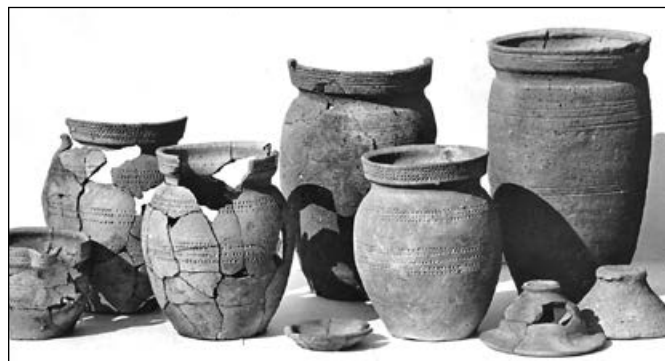
Lze též říci, že rituál ukládání obětín do základu zdi v Rýmařově byl výhradně záležitostí příchodích kolonistů, u jejich předchůdců, domácích moravských usedlíků z Hané, prokázán nebyl. Lze tedy vyvodit, že jej nepraktikovali a zřejmě ani neznali.

Zhruba 700 let se stále více tlačila stěna stavby do měkčího zásypu uvnitř prostoru a na větší z nádob, jež stála těsně u ní. Původně kruhový profil okraje i tělo hrnce dokázala stěna v průběhu 700 let zdeformovat do tvaru oválu a způsobit prasknutí. Ergo ohnete cokoli, jen třeba tlačít dostatečně dlouho.

Obdobné případy obětín jsou zaznamenány v Telči, městě, jemuž po-dobně jako Rýmařovu chybí zakládací listina, a nezná tedy přesný rok založení, jež se klade spíše do 1. půle 13. století. Zde se četné nádoby ukrývaly pod románskou dlažbou věže chrámu sv. Ducha v bezprostřední blízkosti vchodů. Na rozdíl od vesnice na Bezručově ulici však obsahovaly kosti, zrní a skořápky vajec. Podle Bláhy mohlo jít o souvislost se zemědělským cyklem či kultem plodnosti. Jindy se vkládaly do základů mince (Zápotocký – Cvrková, 1993). Hypotetické podezření na funkci obětiny lze vyslovit u dobře do-

Výběr typické keramiky z první fáze kolonizační vesnice

Výběr typické domácí moravské keramiky z první fáze kolonizační vesnice

chované nádoby z 15. stol. (opět prázdné, obr. 13) nalezené (v kúlové jamce?) při výzkumu kamenného gotického Langrova domu, zbouraného po válce po pravé straně Janovické ulice (nyní Radniční). Dalším místem se zazděnými nádobami jsou kamenné zdi rýmařovské radnice, kde byly v době její rekonstrukce objeveny dvě atypické kónické nádoby (květináče, obr. 8), které lze datovat nejpozději do pozdního 17. až počátku 19. stol.

Nemalý rozruch ve středověké archeologii způsobilo osm velkých hrnců (prázdných) zazděných ve vodorovné poloze uvnitř kamenných zdí 1. patra paláce z počátku 13. stol. v nejzazším prostoru hradu Hukvaldy (obr. 9). Vzhledem ke způsobu uložení se objevila možnost, že nešlo o obětinu, ale zařízení k vysoušení zdi. Obdobná nádoba z ostrovského kláštera mohla podle autora objevu sloužit k zesílení zvuku podobně jako v antických divadlech, kde bývaly pod kamennými sedadly umístěny hliněné, měděné či bronzové nádoby, které měly funkci rezonátorů a zesilovaly hlasy herců tak, aby byly dobře slyšet i v nejvzdálenějších místech hledi-

13 Hrnec po vyzvednutí (Rýmařov, Langerův dům, 15. stol.)

ště. Někdy se hovoří o systému nádob zabudovaných v historických sídlech, pomocí nichž bylo možno odposlouchávat hlasy ve vzdálených místnostech. Poslouchání za dveřmi nebo přes hrnec přitisknutý ústím ke stěně je asi tak staré jako dveře a stěny samy. Jak vidíte, ani protivně naslouchací zařízení, jemuž se dnes přezdívá *štěnice*, není nic nového pod sluncem.

Jiří Karel

9 Jedna z osmi nádob z kamenné zdi hradního paláce na Hukvaldech (14. stol.)

8 Kónické nádoby (květináče) z kamenné zdi radnice (17. – poč. 19. stol.)

(Novák, J. – Karel, J. Rýmařov, zaniklé středověké sídliště Bezručova ulice. *Nálezová zpráva za rok 1973* (1971). Rýmařov, 1974; Tíž. Rýmařov, zaniklé středověké sídliště Bezručova ulice. *Nálezová zpráva za rok 1974*. Rýmařov, 1975; Kouřil, P. – Žáček, R. *Příspěvek k dějinám hradu Hukvalda na severní Moravě*. AH 6. Brno, 1981; Goš, V. – Karel, J. – Novák, J. *Zaniklé středověké sídliště v Rýmařově*. ČSLM. Opava, 1974; Novák, J. – Karel, J. *Příspěvek k výzkumu počátků osídlení Rýmařovska (okr. Bruntál)*. VVM XXIV/2. Brno, 1974; Tíž. *Zpráva o archeologicko-historickém výzkumu počátků města Rýmařova a okolí 1969–1975*. Krnov, 1977; Škabrada J. – Smetánka, Z. *K datování středověkých vesnických staveb pomocí nálezů keramiky ve zdivu*. AH 5. Brno, 1980; Špaček L. *Akustická nádoba z Ostrovského kláštera*. CNM CXXXII/3. 1963; Dančová, V. *Středověké stavební obětiny ve světle archeologie*. Diplomová práce. Praha: FF KU, 2016; Bláha, J. – Konečný, L. *K počátkům města Telče*. AH. Brno, 2005; Capelle, T. *Programmarisches zu einer Untersuchung frühgeschichtlicher Bauopfer*. *Frühmittelalterliche Studien* 19, 1985.)

Sport

Mistrovství České republiky a medaile všech barev

Zimní sezóna pomalu končí, a tak přichází i její poslední závod, Mistrovství České republiky ve víceranných vzduchových pistolích. Navštívit Chomutov a zakončit tak vzduchovkovou sezónu se rozhodl i klub SSK Břidličná.

V sobotu 1. dubna před osmou hodinou se už závodníci prezentovali a připravovali na závod sušením (střelbou na sucho) nebo rozsvíčkou. Je 8:30. „Závodníci první směny, nástup na střelecká stanoviště!“ zavelel hlavní rozhodčí. Na stav (střelecké stanoviště) odchází studentka Gymnázia a SOŠ Rýmařov, dorostenka Vendula Sochorová. První disciplínou dne je Standardní vzduchová pistole (StVzPi) 3x20 ran (čtyři pětiranné série po 150 sekundách, čtyři pětiranné série

po 20 sekundách a čtyři pětiranné série po 10 sekundách), ve které Vendula dosáhla 492 bodů.

Uběhla druhá směna. Výsledky jsou konečné. Reprezentantka klubu SSK Břidličná dosáhla na 3. příčku v jednotlivcích a získala zlato v kategorii smíšených družstev žen, juniorek a dorostenek společně s Michaelou Wittkovou (SSK Opava) a Natálií Annou Bigošovou (SSK Ostrava).

Při tlakování (dopouštění vzduchu do bomb pistolí) však začal z Venduliny bomby utíkat vzduch. Porucha. Musí se jednat rychle, další závod začíná za necelou hodinu. Po pár minutách hledání náhradní součástky se na klub usměje štěstí – ostravský trenér ochotně nabízí

gumičku ze svých náhradních dílů a těsnění je jako nové.

15:15. Hlavní rozhodčí zavelel a střelci odešli na stavy. Druhé směně začala mířená část disciplíny Sportovní vzduchová pistole (SpVzPi) 30+30 ran (šest pětiranných sérií po 250 sekundách, šest pětiranných otočných sérií). Vendula nastřílela slabý podprůměr – 263 bodů. Rozhodne otočná část.

Po nástupu na stanoviště v 17:20 však bomba začíná znovu pouštět vzduch. Nástřel a dvě závodní série. To stačí, aby se bomba vyprázdnila. Reprezentantka SSK Břidličná během hlášení výsledků vyběhá ze střelecké haly do tlakovací místnosti a chce vzduch dopustit. Po odšroubování se však gumička rozpadá a těsnění opět vypovídá službu. Chyba musí být v bombě.

Rozhodčí svoluje, že pokud Vendula opravu stihne do konce závodu, může jej dostřelit hned vzápětí. S pomocí trenérů je těsnění opět opraveno a bomba dočasně nahrazena. Vše trvá pouhých pár minut a závodnice okamžitě nastupuje do závodu. Zameškala jen jednu položku, po poslední hromadné sérii dostřelila zbývající rány samostatně. I přes všechny potíže dosáhla výsledku 545 bodů a umístila se na 2. stupni v jednotlivcích. Družstvo SSK Břidličná tak domů dovezlo nejen rozbitou pistoli, ale i všechny tři medaile společně s tituly mistrů ČR v kategorii družstev žen, juniorek a dorostenek v disciplíně Standardní vzduchová pistole pro rok 2023.

Vendula Sochorová
Foto: Martina Fialová

Závody koloběžek pro „hobíky i profíky“

Díky velké účasti závodníků v minulém roce pořádáme letos v sobotu 27. května již druhý ročník koloběžkového závodu O trofej střelené vlčice, opět na krásné asfaltové cestě směrem na Dolní Moravici. Tento závod se dostal i do programu celorepublikové mistrovské soutěže Rollo liga, abychom zde mohli přivítat nejlepší sportovce naší planety.

Program zahájí ve 12 hodin soutěž „hobíků“ v dětských i dospělých kategoriích, kde si můžou začátečníci a příležitostní koloběžkáři závodit na kratších vzdálenostech bez silné konkurence „profíků“,

kteří se koloběhu věnují pravidelně na vysoké úrovni. Tito sportovci zahájí své zápolení ve 14 hodin, a to opět v dětských, mládežnických i dospělých kategoriích, kde se vzdálenosti trati poněkud prodlouží. Mezi nimi však jezdí i pohodoví koloběžci, kteří tento sport prostě milují.

V neděli 28. května je od 10 hodin přichystána časovka do kopce z Břevence do Tvrdkova s názvem O trofej černého kohouta, který je v erbovém znaku cílové obce. V rámci soutěže Rollo liga zde budou

všechny zmíněné kategorie, ale tentokrát bez rozdělení na „hobíky a profíky“. Přesto jsou vítáni všichni, kteří si trůnou prověřit své fyzické a mentální schopnosti a chtějí se při jízdě pokočit kouzelnou okolní přírodou. Tento závod se jede výjimečně intervalově, tedy jednotlivě s třicetisekundovým odstupem.

Vyhlašování vítězů a dalších zúčastněných bude vždy krátce po závodech a malí i velcí sportovci obdrží medaile a drobné dárky. V každém dni celkově nejlepší žena a muž navíc získají zmíněné trofeje střelené vlčice a černého kohouta. Závodišťe bude vybaveno občerstvením a hygienickým zařízením.

Sobotní závod mají děti v hobby kategoriích zdarma. Další informace najdete na plakátu v tomto čísle Rýmařovského horizontu a všechny pak na webových stránkách kolobehrio.webnode.cz, kde se můžete elektronicky přihlásit na zvolený závod. Přihlašování bude možné i osobně před závodem bez zvýšeného startovného.

Moc se na všechny závodníky i fandky koloběhu těšíme a loučíme se pozdravem „3, 4, trhni si nohou!“

Patrik Krečmer
Foto: redakce

účast mistrů světa a Evropy

27. 5. 2023 SOBOTA

KOLOBEŽKOVÝ ZÁVOD O TROFEJ STŘELENÉ VLČICE

27. 5. SOBOTA

Časový pořad pro hobby závodníky

11.00 - 12.00 prezentace hobby závodníků, děti ZDARMA
12.00 - 14.00 hobby závody a vyhlášení

Časový pořad ROLLO LIGA

11.00 - 14.00 prezentace závodníků ROLLO LIGA
14.00 - 18.00 závody ROLLO LIGA a vyhlášení

28. 5. NEDĚLE

Časovka Břevence-Tvrdkov

KOLOBEŽKOVÝ ZÁVOD O TROFEJ ČERNÉHO KOHOUTA 2023
09.00 - 10.00 prezentace závodníků RL (GPS 49.895, 17.177)
10.00 - 12.00 závody ROLLO LIGA a vyhlášení

8 kategorií hobby
16 kat. ROLLO LIGA
délka trati 1-24 km
„3 - 100 let“

Závod na silnici
ceďule Rýmařov
směr Dolní Moravice
GPS start - cíl
49.941 - 17.277

Pamětní medaile pro každého účastníka
Umělecká trofej od kováře z Rýmařova

TEAM RIO
PATRIK KREČMER

+420 602 956 786
patrik.krecmer@seznam.cz
https://kolobehrio.webnode.cz

Těšíme se na všechny
3, 4 TRHNI SI NOHOU!

STAVBY RIO

KLSTKA

Kofola

HOLBA

DOMYRIO Rýmařov

Emco

Red Bull

DERBY 20. KOLO MSD-F
SOBOTA 29. 4. 2023
OD 16:00 HOD
 STADION SK JISKRA RÝMAŘOV

RÝMAŘOV BŘIDLIČNÁ

VSTUPNÉ 40 KČ | DŮCHODCI 20 KČ | ZTP, DĚTI ZDARMA

9 - 14 hod. Uklidíme společně Rýmařov

Jiskra porazila Bílovec, na rezervy druholigových však nestačila

V uplynulém období sehráli rýmařovští fotbalisté tři zápasy, všechny na hřištích soupeřů. V domácím prostředí měli přivítat v sobotu 15. dubna Krnov. Okresní derby však bylo odloženo, neboť trávník v Rýmařově nebyl po předchozích vytrvalých deštích způsobilý. Oba kluby se dohodly na náhradním termínu. Na druhý pokus se tak bude hrát ve středu 10. května od 17:30.

První dubnovou neděli se hráči Jiskry vydali do Karviné, kde se střetli s rezervou tamního klubu. Favoritovi kladli srdnatý odpor, v 83. minutě však Lucky Ezech poslal Slezany do vedení. Svěřenci Milana Furika v tu chvíli vrhli všechny síly do útoku a sahalí po vyrovnání. Velké šance však neproměnili Hleba, Křepelka a Číkl s Navrátilcem. V samotném závěru se pak Jiskra dožadovala penalty po faultu na Zifčáka, sudí však měl jiný názor. Nakonec tedy Karviná – Rýmařov 1:0. „Domácí asi byli po většinu zápasu lepším týmem. Ale když se podívám na to, jak kluci v závěru jeli až na krev a makali, remízu jsme si zasloužili. Prohra bolí, protože po bodíku jsme sahalí,“ litoval trenér Milan Furik.

O týden později se pak Jiskra vydala na Novojičínsko. Jejím soupeřem byl silný a ambiciózní Bílovec, který na podzim dokázal v Rýmařově zvítězit vysoko 5:1. Tentokrát však bylo utkání v režii Jiskry. Domácí se sice dostali již ve 2. minutě po trefovi Limanovského do vedení, do přestávky ale dokázal tým Milana Furika zápas otočit do gólech Michala Furika a Dušana Dostála. Krátce po změně stran zvýšil již na 3:1 Petr Číkl. O výhru rýmařovské hráče nepřipravil ani závěrečný nápor Bílovce. Domácí z něj stačili pouze snížit, když se podruhé trefil Limanovský. Jiskra zvítězila v Bílovci 3:2. „Tímto utkáním jsme splnili náš první jarní cíl. Chtěli jsme se dostat do kontaktu s týmy ze středu tabulky, což se podařilo,“ těšilo po utkání trenéra Furika.

V dalším kole měla hrát Jiskra doma proti Krnovu, zápas však byl odložen pro nezpůsobilost terénu. „Po vydatných deštích byl trávník

hodně podmacený. Kdyby se hrálo, uškodilo by to nejen jemu, ale také kvalitě utkání. Musím říct, že jsme v Krnově našli pochopení pro odklad a okamžitě jsme se dohodli také na náhradním termínu,“ konstatoval Furik. Na derby si tak fanoušci Jiskry musejí počkat do středy 10. května.

Naposledy minulou neděli jeli rýmařovští fotbalisté do Velkých Hoštic, kde své zápasy hrává B-tým Opavy. Furikův výběr držel se Slezany krok po celý první poločas. Konečný s Hlebou se zjevili v dobrých palebných pozicích, oba však přestřelili. Na začátku druhé půle byl v dobré šanci Jan Kocúr, jeho slabší střelu ale opavský gólman lapil. To však bylo ze strany Jiskry vše. V rozmezí 57. a 84. minuty Opava ne pětkrát udeřila a porazili tak Rýmařov vysoko 5:0. „Prohrát můžeme. To se stane. Ale kluci tentokrát hráli pouze 60 minut. Závěrečná

půlhodina byla z jejich strany velmi slabá. V týdnu před utkáním se sice prohnala mužstvem určitá viróza, což na některých výkonech bylo vidět, celkově mi však chybělo větší nasazení a agresivita," nešetřil kritikou Milan Furik.

MFK Karviná B – SK Jiskra Rýmařov 1:0 (0:0)

Branka: 83. Ezech. Rozhodčí: Labaš – Pospíšil, Dudek. ŽK: Vinicius – Dostál, M. Furik, J. Kocúr, K. Kocúr. Diváků: 27

Karviná: Mrózek – Fukala, Trček, Jurčák, Bielan – Marciňa (72. Teplan), Kokovas – Goj (75. Ezech), Jurga (60. Clement), Molitorisz – Brzóska (75. Vinicius). Trenér: Marek Bielan

Jiskra: Kameník – Kneifel, K. Kocúr, Kolísek (25. D. Furik), Hleba (81. Zifčák) – M. Furik, Konečný, Dostál, J. Kocúr (64. Křepelka) – Navrátil, Číkl. Trenér: Milan Furik

FC Bílovec – SK Jiskra Rýmařov 2:3 (1:2)

Branky: 2. a 90. Limanovský – 22. M. Furik, 45. Dostál, 58. Číkl. Rozhodčí: Broskevič – Písečný, Janeček. ŽK: Tomášek, Koschatzký, Raszyk, O. Pavlík, Seidler – Dostál, D. Furik, Kameník, Navrátil, K. Kocúr. Diváků: 360

Bílovec: Minařík – Koschatzký, Tomášek (46. Mozol), Dluhoš (65. Gajdošík), Seidler, Limanovský, Dresler, Heinik, Jelen (72. Míkuš), Krayzel, Raszyk (65. O. Pavlík). Trenér: Jan Woznica

Jiskra: Kameník – D. Furik (77. J. Kocúr), Kneifel, K. Kocúr, Hleba – M. Furik (37. Palys), Konečný, Dostál, Kršek (66. Křepelka) – Navrátil, Číkl. Trenér: Milan Furik

SFC Opava „B“ – SK Jiskra Rýmařov 5:0 (0:0)

Branky: 63. a 84. Rybička, 57. Šeba, 68. Wojatschke, 77. Dostál.

Rozhodčí: Schneider – Broskevič, Trigas. ŽK: Židek, Rybička – D. Furik. Diváci: 120.

Opava: Rolný – Mikulenka, Vincour, Pejša, Dušek (58. Rybička), Šeba, Wojatschke, Dostál, Židek, Veselý, Blažej. Trenéři: Zbyněk Pospěch a Zdeněk Partyš.

Jiskra: Kameník – D. Furik (76. Kršek), K. Kocúr, Kneifel, Dostál – J. Kocúr (56. Tihelka), M. Furik (46. Palys, 71. Zifčák), Konečný, Hleba (56. Křepelka) – Číkl, Navrátil. Trenér: Milan Furik.

1.	Opava „B“	11	2	6	43:20	35
2.	Karviná „B“	10	5	4	35:20	35
3.	Nový Jičín	10	4	5	35:25	34
4.	Hlubina	10	3	6	27:17	33
5.	Bohumín	10	3	6	36:28	33
6.	Valašské Meziříčí	8	5	6	33:30	29
7.	Bílovec	7	5	7	37:28	26
8.	Polanka n. O.	7	4	8	21:20	25
9.	Haviřov	6	7	6	28:29	25
10.	Krnov	7	4	7	21:27	25
11.	Rýmařov	5	6	7	21:28	21
12.	Frenštát p. R.	4	5	10	19:39	17
13.	Břidličná	4	2	13	24:46	14
14.	Bruntál	3	5	11	18:41	14

Tomáš Lašák

Foto: archiv SK Jiskra Rýmařov

Květnový program týmů SK Jiskra Rýmařov

Muži

29. 4. 16:00 Rýmařov – Břidličná
7. 5. 16:30 Bohumín – Rýmařov
10. 5. 17:30 Rýmařov – Krnov
13. 5. 16:30 Rýmařov – Polanka
20. 5. 16:30 Hlubina – Rýmařov
27. 5. 16:30 Rýmařov – Haviřov

Starší dorost (U19)

30. 4. 10:00 Velká Polom – Rýmařov
7. 5. 10:00 Rýmařov – Kravaře
14. 5. 10:00 Polanka – Rýmařov
17. 5. 15:00 Rýmařov – Horní Suchá
21. 5. 10:00 Rýmařov – Darkovičky
27. 5. 10:00 Bruntál – Rýmařov

Mladší dorost (U17)

30. 4. 12:15 Velká Polom – Rýmařov
7. 5. 12:15 Rýmařov – Kravaře

14. 5. 12:15 Polanka – Rýmařov
17. 5. 17:15 Rýmařov – Horní Suchá
21. 5. 12:15 Rýmařov – Darkovičky
27. 5. 12:15 Bruntál – Rýmařov

Starší žáci (U15)

30. 4. 9:00 Slavia Opava – Rýmařov
3. 5. 15:15 Rýmařov – Vřesina
6. 5. 10:00 Rýmařov – Vítkovice B
11. 5. 15:00 Rýmařov – Haviřov
13. 5. 10:00 Frýdek-Místek B – Rýmařov
20. 5. 10:00 Rýmařov – Bohumín
27. 5. 14:00 Bruntál – Rýmařov

Mladší žáci (U13)

30. 4. 10:45 Slavia Opava – Rýmařov
3. 5. 17:00 Rýmařov – Vřesina
6. 5. 11:45 Rýmařov – Vítkovice B
11. 5. 16:45 Rýmařov – Haviřov

13. 5. 11:45 Frýdek-Místek B – Rýmařov
20. 5. 11:45 Rýmařov – Bohumín
27. 5. 15:45 Bruntál – Rýmařov

Starší příprava (U11)

30. 4. 10:00 Rýmařov – Bruntál
4. 5. 17:00 Rýmařov – Zátor
7. 5. 10:00 Lichnov – Rýmařov
14. 5. 10:00 Rýmařov – Brantice
18. 5. 17:00 Břidličná – Rýmařov
28. 5. 10:00 Rýmařov – Krnov B

Mladší příprava (U9)

30. 4. 11:30 Rýmařov – Bruntál B
6. 5. 10:00 Břidličná – Rýmařov
14. 5. 11:30 Rýmařov – Krnov
27. 5. 10:00 Albrechtice – Rýmařov

dTest

Jak na vysoké ceny potravin?

Česko se potýká s prudkým nárůstem cen potravin. Příčinou není jen vysoká inflace, ale i nedostatečné konkurenční prostředí. Spotřebitelům se tak často vyplatí nakupovat potraviny v zahraničí, nejčastěji v Polsku. Způsobí, jak ušetřit, se však nabízí více.

Míra meziroční inflace v březnu oproti únoru mírně klesla, spotřebitelé si však i tak oproti loňsku za položky ze spotřebitelského koše připlatí o 15 % více. Z hlediska cen potravin je situace ještě dramatičtější. Český statistický úřad v březnovém meziročním srovnání za-

znamenal nárůst cen základních potravin v řádu desítek procent. Navíc v březnu loňského roku se už do řady cen promítly vysoké ceny energií. Aktuálně zjištěný nárůst je tak nutné vztáhnout k již poměrně vysoké cenové základně. S dozvuky koronavirové pandemie a důsledky ruské agrese na Ukrajině se potýká značná část evropských zemí. Čím to je, že v Česku ceny rostou razantněji než například u našich sousedů?

Příčin je celá řada. Kromě již zmíněných aktuálních vnějších vlivů se projevují především dlouhodobě opomíjené tržní nerovnosti. Odborníci se shodují, že na trhu s potravinami nepadají dostatečná

konkurence. V České republice se totiž značná část zemědělské půdy koncentruje v rukou velkých obhospodařovatelů namísto drobných zemědělců a farem. Stejně tak v potravinářské výrobě významné tržní podíly ovládá jen několik subjektů a situace se neliší ani o pomyslné patro níže u prodejců potravin. „V důsledku toho trh neplní řádně svoji funkci a deformuje se v neprospěch spotřebitelů. Každý ze zástupců jednotlivých článků výrobního řetězce, od zemědělců přes zpracovatelský průmysl až po prodejce, tvrdí, že právě on za zdražení nemůže, marží nenavyšuje, naopak je sám obětí růstu nákladů či predátorského jednání jiného článku řetězce,“ poznamenává Eduarda Hekšová, ředitelka spotřebitelské organizace dTest. Při srovnání cen potravin se zahraničím je však třeba vzít v úvahu také rozdílnou daňovou politiku. Zatímco většina potravin je v ČR zatížena 15% sazbou DPH, v Německu je uplatňována 7% sazba DPH a zmíněné Polsko v současné situaci zavedlo dokonce sazbu nulovou.

Jaká opatření mohou spotřebitelům pomoci ušetřit?

1. Plánujte a nakupujte na více dní dopředu

Bezmyšlenkovité nákupy potravin se v dnešní době mohou značně prodražit. Vytvořte si proto jídelníček na týden či dva dopředu a sestavte si odpovídající nákupní seznam. Při nákupu se ho důsledně držte. Tím se vyhnete drobným každodenním návštěvám obchodů, které málokdy skončí nákupem jen toho potřebného.

2. Věnujte pozornost slevovým akcím

Není tajemstvím, že ve slevových akcích lze u nákupu potravin výrazně ušetřit. Odmítnout nákup zboží, které zrovna není v akci, tedy snížení poptávky po drahém zboží, je také jedním z mála nástrojů

spotřebitelů, jímž v tržním prostředí mohou přinutit prodejce snížit ceny.

3. Méně je někdy více

Česká republika se dlouhodobě umísťovala v mezinárodních srovnávacích žebříčcích na předních příčkách v plýtvání jídlem a přejídání, resp. obezitě. Podle posledních ukazatelů již potravinami plýtváme méně, z hlediska obezity však stále není co slavit. Opomíjeným aspektem je také skutečnost, že s přibývajícím věkem se mění množství energie, které naše tělo ke správnému fungování potřebuje. Nabízí se proto zapojit kalorické tabulky a s přihlédnutím k fyzické aktivitě dodat tělu přesně to, co skutečně potřebuje.

4. Když nemáte papriku, dejte tam...

Cizrna či čočka mohou být cenným zdrojem bílkovin namísto drahého masa. Zaměřte se také na sezónní zeleninu a ovoce.

5. Nakupujte v zahraničí

V současné době se přinejmenším v příhraničních oblastech s Polskem nabízí využít tamní situace a nakupovat potraviny za nižší ceny. Předtím než se k sousedům vypravíte, si ovšem dobře spočítejte, zda se vám cesta vzhledem k nákladům na dopravu skutečně vyplatí.

Pokud se spotřebitelé potřebují při nákupu orientovat ve zkratkách a značkách uvedených na potravinách, mohou použít Katalog spotřebitelských značek dTestu: www.dtest.cz/znacky. Další otázky spotřebitelům zodpoví poradci dTestu v bezplatné spotřebitelské poradně, a to elektronicky na www.dtest.cz/spotrebitelska-poradna nebo telefonicky na číslo 299 149 009.

Lucie Korbeliusová
dTest, o. p. s.

Inzerce

Vinný sklep Chlachula

**POŘÁDÁ v neděli 30.4.2023
od 9.00 do 12.00 hodin.**

**sousedský
BLEŠÍ TRH
Rýmařov**

*Přijďte se podívat,
nakoupit a dát si
skleničku dobrého vína.*

tel. 737 554 269

e-mail: echlachula@gmail.com

Vydavatel: Město Rýmařov, náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 100, <http://www.rymarov.cz>.
Zástupce vydavatele: Ing. Lenka Vavříčková

Periodický tisk územního samosprávného celku.

Uzávěrka dne: 19. 4. 2023 Redakce si vyhrazuje právo na zkrácení, případně úpravy nevyžádaných příspěvků a nemusí nutně souhlasit se stanovisky uveřejněnými v příspěvcích dopisovatelů.

Redakce: Jana Strnadlová. **Redakční rada:** předsedkyně – Marcela Pavlová, další členové: Mgr. Zdenka Nešetová, Mgr. Vladimír Stanzel, Ing. Petr Klouda, Mgr. Tomáš Lašák. **Adresa redakce:** náměstí Míru 230/1, 795 01 Rýmařov, tel.: 554 254 164, mobil: 732 102 489, e-mail: rymarovsky.horizont@rymarov.cz. **Vyšlo dne: 28. 4. 2023. Příští číslo 05/2023 vyjde 26. 5. 2023. Příspěvky zasílejte do středy 17. 5. 2023. Grafická úprava novin:** Tiskárna APRO TISK s. r. o., Lichnov 172, Lichnov 793 15, tel./fax: 554 230 027, e-mail: apro@iol.cz. Vydávání povoleno Ministerstvem kultury ČR pod značkou MK ČR E 11017, ISSN 1214-4517. **Vyšlo v nákladu 1 200 ks. Cena: 20 Kč.**

Zubní laboratoř Věra Ryšavá v Rýmařově

zhotovuje **bezkovové** estetické
zubní náhrady nejmodernější
technologí DEFLEX

Dostali jste se do situace, kdy potřebujete zhotovit novou částečnou nebo celkovou zubní náhradu?

Zubní náhrady z materiálu Deflex nabízí řešení. Nejmodernější technologie Deflex umožňuje vyrábět nadstandartní zubní náhrady vzhledem k vlastnostem inovovaných materiálů. Tyto náhrady jsou přesnější, lépe drží v ústech, jsou pevnější a odolnější než zubní náhrady vyráběné klasickými pryskyřicemi. Jejich hlavní výhodou je možnost zhotovení prakticky nepostřehnutelné náhrady bez kovových či drátěných spon. Oproti ostatním materiálům je náhrada Deflex vhodná pro alergiky.

Výhody zubní náhrady Deflex:

- bez kovu, v ústech nepostřehnutelná
- odolná proti prasknutí, prakticky nerozbitná
- lehká a komfortní
- vhodná pro alergiky
- odolná vůči usazování zubního kamene
- cenově dostupná

Zaujaly Vás zubní náhrady Deflex a rádi byste získali více informací?

Zeptejte se v naší zubní laboratoři:

Telefon: 603 509 480

Věra Ryšavá

Bartáková 602/21, 795 01 Rýmařov

(před osobní návštěvou nutná telefonická domluva)

Zelený internet

Zdravá síť s péčí,
kterou si zamilujete

- + prémiová péče
- + bez závazku
- + Nordic TV na 3 měsíce zdarma

Cena od
245 Kč

Nordic telecom

800 80 70 60
nordictelecom.cz

Uklidme Česko

Uklidme Rýmařov

29. dubna 2023

Sejdeme se v 9 hodin před radnicí
Pytle a rukavice zajištěny, nezapomeňte na pevnou obuv!

Kontakt: p. Lašáková 776 616 699

www.UklidmeCesko.cz

Partneři akce

KB Nadace Jistota GARNIGR PENNY SKODA Coca-Cola EKO KOM

STARÉHO PSA NOVÝM KOUSKŮM NENAUČÍŠ?

Pojďme se je naučit!
Třeba to, jak správně
třídít odpad.

Rýmařov

Jaké změny v systému svozu
odpadu město připravilo?

Odpovědi na tuto a další otázky se dozvíte na

BESEDĚ

KDY: 23. 5. 2023 v 17:00

KDE: Středisko volného času

Okružní 10, Rýmařov

Na vaše dotazy budou odpovídat zástupci města a firmy JRK.

Každý účastník besedy dostane malé překvapení.

Těšíme se na vás.

HLEDÁME ZRUČNÉ MONTÁŽNÍKY A DĚLNÍKY

- Instalatéra, topenáře
- Elektrikáře
- Malíře, tapetáře
- Pokrývače, klempíře
- Tesaře

CO VÁM NABÍDNEME

- Jistotu, stabilitu a zázemí společnosti
- 5 týdnů řádné dovolené
- Příspěvky na stravování, dopravu, penzijní připojištění, na dovolenou a další

RD Rýmařov je už více než **50 let** synonymem kvalitního bydlení.

Přidejte se k nám.

Lékárna Avion

Rýmařov, Nám. Míru 3

Vaše rodinná lékárna

AKČNÍ PRODUKTY

Analergin 10mg 30 tablet

Užívá se při léčbě alergie. Zmírňuje nosní a oční příznaky sezónní a celoroční alergické rýmy a chronické kopřivky. Pro dospělé i děti od 6 let. Léčivý přípravek. Čtěte pečlivě příbalový leták.

Běžná cena

~~139 Kč~~

Akční cena

119 Kč

Nabídka platí do vyprodání zásob.

Beta karoten 12 000 IU Galmed 100 + 20 tobolek ZDARMA

Betakaroten je důležitý provitamin vitamínu A a chrání tělo před škodlivým působením volných radikálů. Doplněk stravy.

Běžná cena

~~189 Kč~~

Akční cena

139 Kč

Nabídka platí do vyprodání zásob.

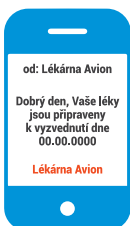
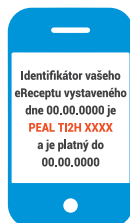
Rezervační systém eReceptů!

NOVÁ SLUŽBA PRO VÁS!

Rezervační systém eReceptů!

Rezervační systém eReceptů na telefonním čísle **725 717 765** nebo e-mailu **avion@lekarnauhradeb.cz**

Pro více informací volejte:
725 717 765

Krok 1:

Přešlete nám z Vašeho mobilu Váš eRecept formou SMS na telefonní číslo **725 717 765** nebo e-mailem na **avion@lekarnauhradeb.cz**

Vzor Vaší SMS | Váš mobil

Krok 2:

Léky Vám připravíme v lékárně a budeme Vás informovat o termínu vyzvednutí na Váš mobil.

Vzor SMS lékárny | mobil lékárny

ZÁKAZNICKÁ KARTA

Se zákaznickou kartou získáváte:

- Trvale nízké doplatky
- 20% sleva na antikoncepci
- U nás dostanete to co máte předepsáno (nezaměňujeme)
- Věrnostní bodový systém
- Dovoz inkontinenčních pomůček na území Rýmařovska zdarma
- Inzulíny bez doplatku

NEJEZDĚTE DO BRUNTÁLU! ŠETŘÍME VÁM PENÍZE A ČAS

Lékárna Avion, Rýmařov

Nám. Míru 216/3, Rýmařov
Tel.: 554 219 823
E-mail: avion@lekarnauhradeb.cz

www.lekarna-avion.cz

Otevírací doba

Po – Pá 8.00 – 12.00 12.30 – 16.30
So ZAVŘENO
Ne ZAVŘENO

facebook.com/Lékárna Avion

